

อิสริภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง

โดย

นายบุญญฤทธิ์ โกละกะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

FREEDOM AND THE FETTERS OF TIME

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts Education

Academic Year 2024

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ อีสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง
โดย นายบุญญฤทธิ์ โกละกะ
สาขาวิชา ทักษะศิลปศึกษา แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุขุมล นิชิตธรอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและ
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ) ภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุขุมล นิชิตธรอนันต์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ ดร. สมพร ฐรี)

666120008 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง

นาย บุญญฤทธิ์ โกละกะ: อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบความคิด ทฤษฎี และเทคนิคการสร้างสรรคผลงานที่เกี่ยวข้องกับอิสระภาพและเวลา รวมถึงการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ที่ถ่ายทอดความรู้สึกอัดอั้นภายในจากข้อจำกัดเรื่องเวลา ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว

ความรู้สึกดังกล่าวนำไปสู่ความต้องการถ่ายทอดอารมณ์และประสบการณ์ผ่านผลงานโดยใช้สัญลักษณ์นาฬิกาทรายเพื่อสื่อถึงการจำกัดเสรีภาพด้านเวลา โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการมองเห็นธรรมชาติที่สงบจากหน้าต่างที่ทำงาน ซึ่งขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมภายในที่อัดอั้นและวุ่นวาย ผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริงนี้สะท้อนความรู้สึกแปลกแยกและความอัดอั้นภายในใจ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เริ่มต้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับอิสระภาพและเวลา เพื่อนำมาพัฒนาและถ่ายทอดความรู้สึกอัดอั้นจากข้อจำกัดของเวลาในการทำงานที่กระทบต่อชีวิตส่วนตัว โดยใช้จิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ซึ่งเน้นการถ่ายทอดภาพจากจิตใต้สำนึก ความเพ้อฝัน และความแปลกแยกโดดเดี่ยว เป็นสื่อในการแสดงออก

จากผลการศึกษาและสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรคได้พัฒนาแนวคิดและเทคนิคจากผลงานก่อนหน้าวิทยานิพนธ์และผลงานของศิลปินผู้มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค โดยมุ่งเน้นประเด็นเรื่องเวลาและอิสระภาพ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่อัดอั้นจากเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริงจำนวน 4 ชิ้น ได้แก่ อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 1, 2 (Freedom and the fetters of time no.1, 2) ขนาด 120x90 ซม. อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 3, 4 (Freedom and the fetters of time no.3, 4) ขนาด 160x120 ซม.

666120008 : Major Visual Arts Education

Keyword : Freedom and the fetters of time

MR. Boonyarit KOLAKA : FREEDOM AND THE FETTERS OF TIME Thesis advisor
: Professor Tinnakorn Kasornsuwan, Ph.D.

The thesis project titled “Freedom and the Fetters of a Moment in Time” is to examine thought systems, theories, and creative techniques related to freedom and time, and to produce surrealist paintings that convey internal tension caused by temporal constraints resulting from an imbalance between work and personal life.

These constraining feelings give rise to a desire to express emotion and experience through artwork using the symbol of the hourglass to communicate the limitation of temporal freedom. Inspiration comes from observing serene nature through a work window, in stark contrast with the internal environment of pressure and chaos. This series of surrealist paintings reflects feelings of alienation and emotional suffocation.

The creation of this thesis series began with a study of theories, concepts, and techniques concerning freedom and time, as a foundation for developing the emotional tension caused by work–life time constraints. It employs surrealist painting—emphasizing subconscious imagery, dreamlike states, and feelings of isolation—to articulate these ideas.

Through both research and artistic creation for this thesis, the artist developed concepts and techniques from previous pre-thesis works and the influence of key artists, focusing on the themes of time and freedom. The resulting series comprises four surrealist paintings that visualize the emotional pressure of limited time:

Freedom and the Fetters of a Moment in Time No. 1 & 2, each 120 × 90 cm

Freedom and the Fetters of a Moment in Time No. 3 & 4, each 160 × 120 cm

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ หัวข้อ อีสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง นี้ สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์ จาก ศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ ศุภนิมิต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้สร้างสรรค์ รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้ วิทยานิพนธ์ นี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ และผู้สร้างสรรค์ ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง ศาสตราจารย์เกียรติคุณญาณวิทย์ กุญแจทอง รองศาสตราจารย์ทิพนทร์ แยมมณีชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขุมล นิชภัทรอนันต์ และ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ หัวข้อ อีสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง ในครั้งนี้ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมต่อการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขา ทัศนศิลป์ศึกษา ชั้นปีสุดท้าย ปีการศึกษา 2568 รวมถึงเพื่อนครูโรงเรียนดำนมะขามเตี้ย-วิทยาคม ที่ให้ความช่วยเหลือในส่วนของ การสร้างสรรค์ ขนย้าย ติดตั้งผลงานศิลปะ และเป็นกำลังใจให้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ ผลงานศิลปะได้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ นี้ ผู้สร้างสรรค์ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้สร้างสรรค์ ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

บุญญฤทธิ์ โกละกะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 แนวความคิดการสร้างสรรค์.....	2
1.4 สมมติฐานของการศึกษา.....	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.6 ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	3
1.7 ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
1.8 เวลาที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนา.....	4
1.9 วิธีการสร้างสรรค์.....	5
1.10 แหล่งข้อมูล.....	5
1.11 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	6
1.12 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย.....	6
1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	7

2.1 อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ	8
2.1.1 ปัญหาเรื่องเวลาจากการทำงาน.....	8
2.1.2 ความต้องการเป็นอิสระ	8
2.2 ทฤษฎีและเทคนิคที่เกี่ยวข้อง	9
2.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud's Psychoanalysis).....	9
2.2.2 ทฤษฎีศิลปะแนวเหนือจริง.....	10
2.2.3 แนวคิดความยากจนทางเวลา (Time Poverty).....	10
2.2.4 การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน.....	11
2.2.5 การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง	11
2.2.6 เทคนิคการใช้สีน้ำมัน	12
2.2.7 แนวคิดของ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce).....	12
2.3 อิทธิพลทางศิลปกรรมและแนวความคิด	13
2.3.1 อิทธิพลทางแนวคิด	13
2.3.2 อิทธิพลทางศิลปกรรม.....	17
2.3.3 ตารางวิเคราะห์ศิลปะป็นๆ	21
2.4 การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์.....	23
2.4.1 นาฬิกาทรายนาฬิกาทราย	23
2.4.2 องค์ประกอบทางธรรมชาติ	24
2.4.3 อิริยาบถ	24
2.4.4 สถาปัตยกรรม	24
2.4.5 นก.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	26
3.1 แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	26
3.2 รูปแบบงานสร้างสรรค์	26

3.3	วิธีการดำเนินงาน	27
3.3.1	ศึกษารวบรวมข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	27
3.3.2	การออกแบบร่างภาพ	27
3.3.3	ตารางที่ 2 ระยะเวลาการดำเนินการศิลปะนิพนธ์	38
3.3.4	เทคนิคขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	39
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์สร้างสรรค์	47
4.1	ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์.....	47
4.1.1	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	47
4.1.2	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	49
4.1.3	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	50
4.1.4	ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์จำนวน 3 ชั้น.....	52
4.2	ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	53
4.2.1	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	53
4.2.2	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	55
4.2.3	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	57
4.2.4	วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	59
4.2.5	ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชั้น	61
บทที่ 5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	65
5.1	สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงาน.....	65
5.2	อภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงาน	66
5.2.1	ผลงานชั้นที่ 1 อีสรภาพและพันนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 1.....	66
5.2.2	ผลงานชั้นที่ 2 อีสรภาพและพันนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 2.....	67
5.2.3	ผลงานชั้นที่ 3 อีสรภาพและพันนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 3.....	67
5.2.4	ผลงานชั้นที่ 4 อีสรภาพและพันนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 4.....	68

5.3 ข้อเสนอแนะ 69

รายการอ้างอิง 70

ประวัติผู้เขียน 72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ศิลปินฯ.....	21
ตารางที่ 2 ระยะเวลาการดำเนินการศิลปะนิพนธ์.....	38
ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปะนิพนธ์จำนวน 3 ชิ้น	52
ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น	61

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ประเทือง เอมเจริญ	13
ภาพที่ 2 "พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา"	14
ภาพที่ 3 เข็มรัตน์ กองสุข.....	15
ภาพที่ 4 พลังแห่งอิสรภาพ.....	16
ภาพที่ 5 ประทีป คชบัว	17
ภาพที่ 6 Mug-Ka-Na-Ree-Pon	18
ภาพที่ 7 ซัลบาโด ดาลี	19
ภาพที่ 8 "The Persistence of Memory"	20
ภาพที่ 9 รูปถ่ายนั่งกอดเข่า.....	28
ภาพที่ 10 ภาพร่างนั่งกอดเข่า.....	28
ภาพที่ 11 นกกางปีก.....	28
ภาพที่ 12 รูปถ่ายมือ ภาพถ่าย.....	28
ภาพที่ 13 ภาพร่างมือ.....	28
ภาพที่ 14 รูปสถาปัตยกรรม.....	29
ภาพที่ 15 ภาพร่างสถาปัตยกรรม.....	29
ภาพที่ 16 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 1	29
ภาพที่ 17 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 2	29
ภาพที่ 18 ภาพร่างพืชพันธุ์.....	29
ภาพที่ 19 ภาพร่างที่ 1.....	30
ภาพที่ 20 ภาพถ่ายโดนกักขัง	30
ภาพที่ 21 ภาพร่างโดนกักขัง.....	30

ภาพที่ 22 ภาพนาฬิกาทราย	31
ภาพที่ 23 ภาพร่างนาฬิกาทราย.....	31
ภาพที่ 24 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 3	31
ภาพที่ 25 ภาพร่างพืชพันธุ์ 2	31
ภาพที่ 26 ภาพร่างงานชิ้นที่ 2.....	32
ภาพที่ 27 ภาพนก.....	32
ภาพที่ 28 ภาพร่างปีกนก	32
ภาพที่ 29 ภาพปีกชาสวรรค์	33
ภาพที่ 30 ภาพร่างปีกชาสวรรค์.....	33
ภาพที่ 31 ภาพถ่ายมือ 2	33
ภาพที่ 32 ภาพร่างมือ 2	33
ภาพที่ 33 ภาพสถาปัตยกรรม 2.....	34
ภาพที่ 34 ภาพร่างสถาปัตยกรรม 2.....	34
ภาพที่ 35 ภาพร่างงานชิ้นที่ 3.....	34
ภาพที่ 36 ภาพถ่ายนักคุกเข่า	35
ภาพที่ 37 ภาพร่างนั่งคุกเข่า	35
ภาพที่ 38 ภาพนาฬิกาทราย	35
ภาพที่ 39 ภาพนาฬิกาทราย.....	35
ภาพที่ 40 ภาพสถาปัตยกรรม 3.....	36
ภาพที่ 41 ภาพร่างสถาปัตยกรรม 3.....	36
ภาพที่ 42 ภาพซากต้นไม้	36
ภาพที่ 43 ภาพร่างซากต้นไม้.....	36
ภาพที่ 44 ภาพร่างงานชิ้นที่ 4.....	37

ภาพที่ 68 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 4..... 44

ภาพที่ 69 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 5..... 45

ภาพที่ 70 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 48

ภาพที่ 71 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 50

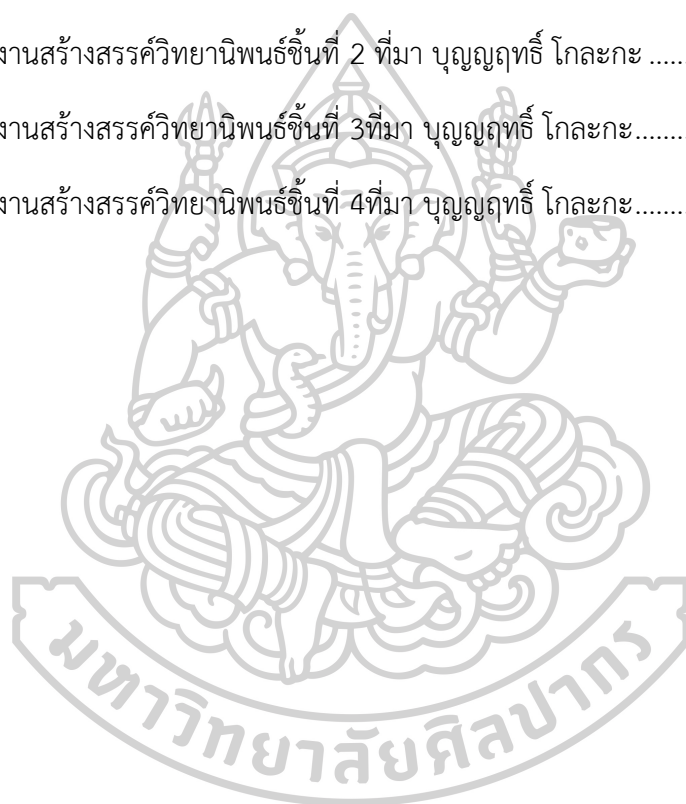
ภาพที่ 72 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 51

ภาพที่ 73 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ..... 53

ภาพที่ 74 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ 55

ภาพที่ 75 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ..... 57

ภาพที่ 76 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ..... 59

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อิสราภาพหมายถึงถึงสถานะของการที่บุคคลที่มีความเป็นอิสระไม่ถูกจำกัดหรือควบคุมโดยอำนาจภายนอก ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล สังคม หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่บีบบังคับให้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดซึ่งในทางปรัชญาและสังคมศาสตร์ อิสราภาพมักจะเชื่อมโยงกับสิทธิในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการของตัวเองตลอดจนการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการมีชีวิตอย่างอิสระ แต่ทว่าในปัจจุบันที่สังคมมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยี การเมือง เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ ส่งผลให้คนในสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มคนชนชั้นกลางที่ต้องทำงานประจำนั้นต้องรับผิดชอบภาระงานที่มากเกินไปจนบางครั้งด้วยหน้าที่การงานที่หนักหน่วงก็ส่งผลให้สูญเสียความสมดุลในชีวิตและไม่ได้ให้เวลากับสิ่งที่สำคัญในด้านอื่น ๆ อาทิเช่น ความสัมพันธ์ การดูแลสุขภาพกาย สุขภาพใจ และ การทำสิ่งที่ตัวเองรักหรือการทำตามความฝัน สิ่งสำคัญเหล่านี้ถูกละเลยล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตนั้นมีความหมาย

ตัวผู้สร้างสรรค์ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจากประสบการณ์ตรง เนื่องจากตัวผู้สร้างสรรค์อยู่ใน ช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเรียนสู่วัยแห่งการทำงานถึงแม้จะทำงานประจำมา แล้วกว่า 2 ปี แต่ด้วยทัศนคติ ความเชื่อ และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากวัฒนธรรมองค์กร ส่งผลให้ตัวผู้สร้างสรรค์รู้สึกแปลกแยกและไม่สามารถกลมกลืนไปกับสังคมการทำงานได้ แม้ว่าจะไม่ได้แสดงท่าทีต่อต้านหรือไม่พอใจออกมาอย่างชัดเจนแต่ภายในกลับรู้สึกกดดันและเหนื่อยล้ามากขึ้นทุกวัน รู้สึกตัวอีกทีการดำเนินชีวิตที่อยู่ภายใต้กรอบของสังคมการทำงาน ก็ทำให้เวลาที่เคยใช้ไปกับสิ่งที่รักลดน้อยลงและความรู้สึกอิสระในชีวิตค่อย ๆ เลือนหาย

ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากความรู้สึกอัดอั้นที่เกิดจากข้อจำกัดด้านเวลา อันเป็นผลมาจากการขาดสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ความรู้สึกเหล่านี้นำไปสู่ความต้องการถ่ายทอดอารมณ์และประสบการณ์ผ่านงานศิลปะ โดยใช้รูปทรงของนาฬิกาทรายเป็นสัญลักษณ์แทนการจำกัดเสรีภาพในด้านเวลา นอกจากนี้ ผู้สร้างสรรค์ยังได้รับแรงบันดาลใจจากการสังเกตธรรมชาติที่สงบร่มเย็นนอกรอบหน้าต่างที่ทำงาน ซึ่งถูกนำมาตีความให้ขัดแย้งกับบรรยากาศภายในสถานที่ทำงานที่เต็มไปด้วยความอึดอัดและวุ่นวาย ด้วยการใช้ทฤษฎีสีคู่ตรงข้าม เพื่อสะท้อนความรู้สึกแปลกแยกและอัดอั้นภายในจิตใจผลงานจึงถูกถ่ายทอดในรูปแบบจิตรกรรมแนวลัทธิเหนือจริง (Surrealism) ซึ่งมุ่งเน้นการแสดงออกถึงสภาวะอารมณ์ภายในโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบความเป็นจริง มีการจัดวางองค์ประกอบด้วยทฤษฎีความสมมาตรแบบสะท้อน ใช้ริยาบทท่าทางในการสื่ออารมณ์ และผสานเข้ากับองค์ประกอบจากธรรมชาติ ถ่ายทอดด้วยเทคนิค

สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on Canvas) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเต็มศักยภาพมากที่สุด

เวลาที่เหลือเพียงน้อยนิดจากการทำงานในแต่ละช่วงวัน เวลานั้นไม่เพียงพอ และเป็นเสมือนมีสิ่งที่ยึดพันนาการ จำกัดอิสระภาพในการใช้ชีวิตในด้านอื่นๆ ด้วยแนวคิดและมุมมองเหล่านี้ จึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ว่าด้วยเรื่องของ อิสระภาพ และ เวลา เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความปรารถนาในการหลุดพ้นจากข้อจำกัดของเวลา ผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อ เรื่อง "อิสระภาพและพันนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง" (Freedom and the fetters of time) (กล้า สมุทวณิช, 2555).

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอิสระภาพและเวลา

1.2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ในรูปแบบของงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

1.2.3 เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่อัดอั้นจากเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดในการทำงานของผู้สร้างสรรค์ และ ความฝันที่อยาก จะมีอิสระในการใช้ชีวิตโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา

1.3 แนวความคิดการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์มีแนวคิดเกี่ยวกับเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเปรียบเสมือนสิ่งพันนาการที่ยึดจำกัดทั้งอิสระภาพในการใช้ชีวิตและศักยภาพในการทำสิ่งต่างๆ ผู้สร้างสรรค์จึงนำแนวคิดที่ว่ามาสร้างสรรค์เป็นงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเหนือจริงเป็นภาพสะท้อนตัวตนและอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่ไม่เป็นอิสระ ออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมในลัทธิเหนือจริง (Surrealism) ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ (oil on canvas)

1.4 สมมติฐานของการศึกษา

สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่กำลังประสบปัญหาเรื่องเวลาจากการทำงานที่กระทบต่อการใช้ชีวิตในผู้สร้างสรรค์ และ ความฝันที่อยากจะมีอิสระในการใช้ชีวิตโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา ผ่านผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง(Surrealism) ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ (oil on canvas)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 อิสระภาพ คือ สถานะของบุคคลที่มีความเป็นอิสระ ไม่ถูกจำกัดหรือควบคุม สามารถดำเนินชีวิตไปในเส้นทางใดก็ได้ตามใจปรารถนา เช่นเดียวกับพืชพันธุ์ตามธรรมชาติที่งอกเงยไปในทิศทางของตัวเอง ไม่มีสิ่งใดมาควบคุม

1.5.2 พันธนาการ หมายถึง การผูกมัดหรือจำกัดอิสรภาพ อาจใช้ในความหมายทั้งทางกายภาพ เช่น การใส่โซ่ตรวน หรือในเชิงนามธรรม เช่น ความรู้สึกที่ถูกผูกมัดด้วยความคิดหรือพันธะหน้าที่บางอย่าง

1.5.3 เวลา หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและไม่สามารถย้อนกลับได้ ซึ่งถูกใช้หมดไปกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน แต่สภาพสังคมในปัจจุบันมักบีบเร่งให้บุคคลใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ไปกับการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมและภาระหน้าที่ที่หลากหลาย ส่งผลให้บุคคลมีเวลาสำหรับตนเองน้อยลง เกิดความเครียดหรือความรู้สึกขาดอิสระในการใช้ชีวิตตามความต้องการของตนเอง

1.5.4 เหนือจริง (Surrealism) หมายถึง แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ว่ากันด้วยเรื่องของ การถ่ายทอดภาพจากจิตใต้สำนึก ความเพ้อฝัน ความแปลกแยกโดดเดี่ยวแสดงออกถึงสภาวะอารมณ์ภายในโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบความเป็นจริง

1.5.5 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) มีแนวคิดที่จิตใฝ่มนุษย์ประกอบด้วยส่วนที่เรารู้ตัวและไม่รู้ตัว โดยส่วนที่เรารู้ตัวคือ จิตไร้สำนึก ซึ่งเก็บความคิด ความรู้สึก และแรงขับที่ถูกกดทับไว้ แรงขับเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมและความคิดของเรา แม้ว่าเราอาจไม่รู้ตัว ศิลปินใช้ทฤษฎีนี้เพื่อแสดงออกถึงสิ่งที่จิตไร้สำนึกต้องการสื่อสาร โดยผ่านการใช้สัญลักษณ์ ภาพฝัน หรือการวาดโดยอัตโนมัติ เทคนิคเหล่านี้ช่วยให้ศิลปินสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดที่ไม่สามารถแสดงออกได้โดยตรง

1.6 ขอบเขตการสร้างสรรค

1.6.1 ด้านเนื้อหา ผู้สร้างสรรค์ได้นำทฤษฎีและแนวคิดส่วนตัวที่เกี่ยวกับเวลา และ อิสรภาพ นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่อัดอั้นของผู้สร้างสรรค์ที่ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการหรือมีชีวิตในแบบที่ต้องการได้เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องเวลา

1.6.2 ด้านเทคนิค ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาการใช้เทคนิคสีน้ำมัน โดยเน้นการจัดองค์ประกอบที่มีความสมมาตร การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น อิริยาบถและรูปทรงของนาฬิกาทราย ถูกนำมาใช้เพื่อสื่อถึงการถูกจำกัดอิสรภาพจากกาลเวลาและ การใช้องค์ประกอบธรรมชาติ เช่น ต้นไม้หรือท้องฟ้า ยังเป็นตัวแทนของความต้อการเป็นอิสระและการหลุดพ้นจากข้อจำกัดของเวลา

1.6.3 ด้านรูปแบบ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ซึ่งเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และสภาวะภายในจิตใจ รวมถึงความเพ้อฝัน โดยนำสิ่งที่อยู่ในความเป็นจริงมาตีความใหม่และแปลงเป็นสัญลักษณ์ เพื่อใช้ในการสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก และแนวคิดอย่างเสรี

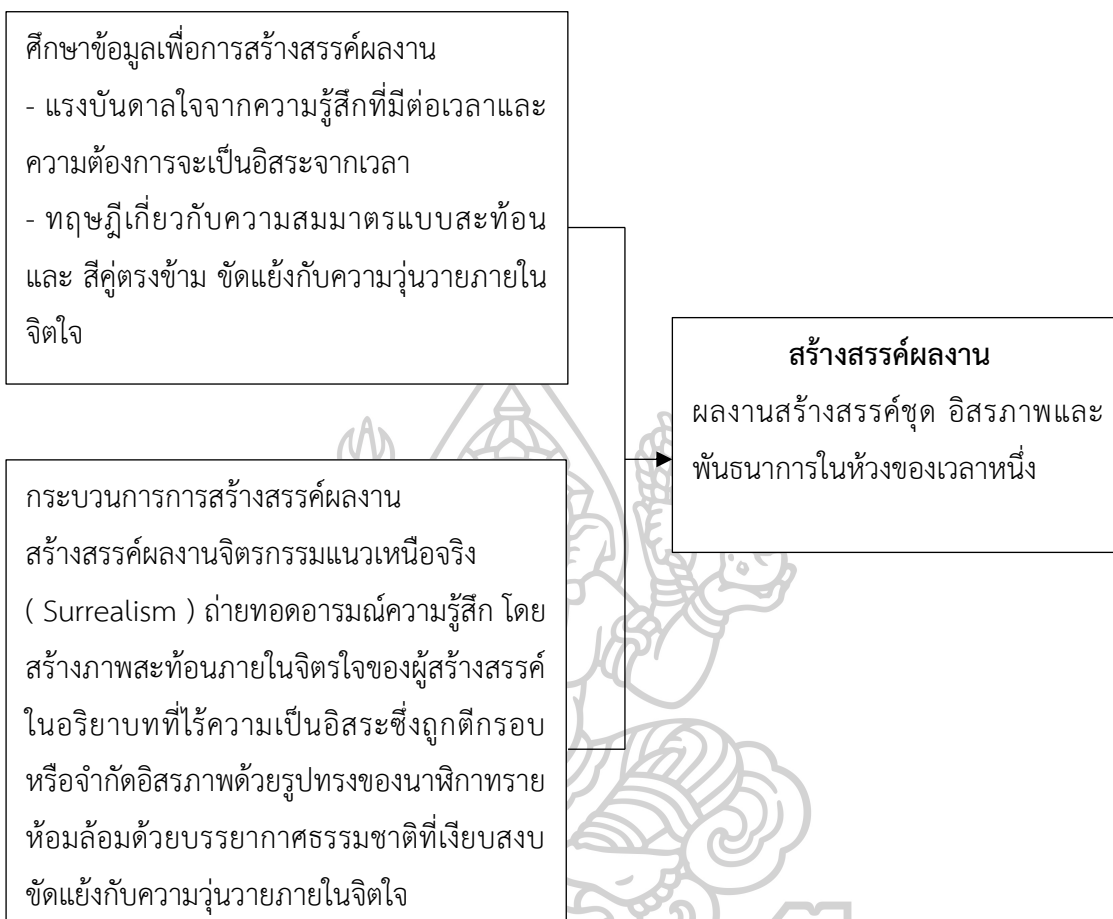
1.7 ขั้นตอนของการศึกษา

- 1.7.1 ศึกษาข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องของเวลากับการทำงาน
- 1.7.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการสร้างผลงานศิลปะแนวเหนือจริง
- 1.7.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.7.4 ขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา
- 1.7.5 การปฏิบัติการสร้างสรรค์ตามกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ดังนี้
 - แรงแบนดาลใจ
 - แนวความคิด
 - ร่างภาพความคิด
 - เทคนิคและวิธีการแสดงออก
- 1.7.6 วิเคราะห์คุณค่าและสรุปผลงานการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม
- 1.7.7 วิพากษ์วิจารณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา
- 1.7.8 รวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์เป็นรูป เล่มวิทยานิพนธ์
- 1.7.9 วิพากษ์ วิจารณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา ศิลปิน นักวิชาการศิลปะ

1.8 เวลาที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนา

เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2568

1.9 วิธีการสร้างสรรค์

1.10 แหล่งข้อมูล

1.10.1 ข้อมูลขั้นต้น จากแรงบันดาลใจ

- ศึกษาจากประสบการณ์ตรงในการเผชิญปัญหาเรื่องเวลากับการทำงาน
- ศึกษาจากภาพถ่ายของสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนและนักเรียน

1.10.2 ข้อมูลขั้นรอง ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต

- ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud's Psychoanalysis)
- ทฤษฎีศิลปะแนวเหนือจริง
- แนวคิดความยากจนทางเวลา (Time Poverty)
- การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน
- การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง
- เทคนิคการใช้สีน้ำมัน
- แนวคิดของ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce)

1.11 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1.11.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์พกพา กล้องถ่ายรูป

1.11.2 อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

สีน้ำมัน พู่กัน จานสี กระดาษขาว น้ำมันลินสีด น้ำมันล้างพู่กัน เฟรมผ้าใบ

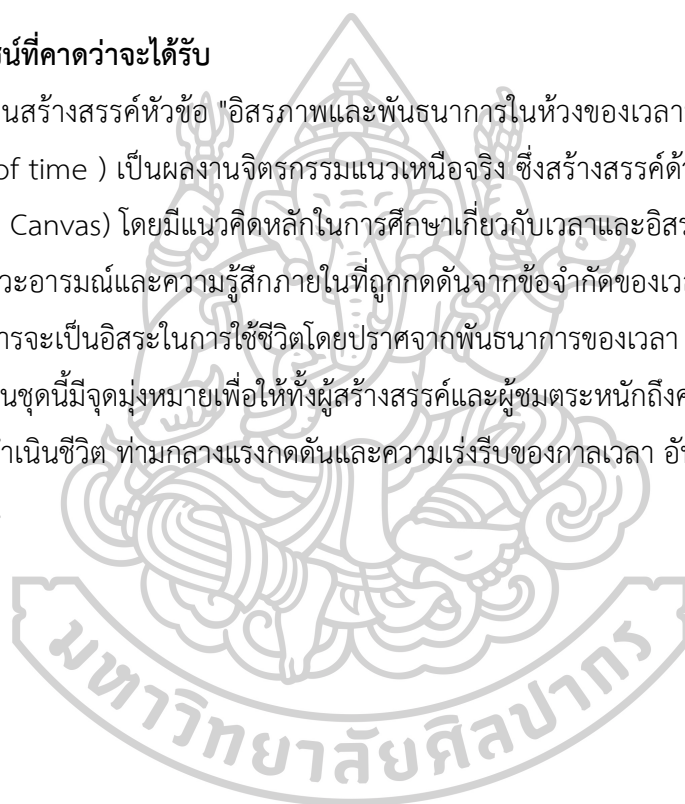
1.12 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย

ผลงานจิตรกรรมจำนวนทั้งหมด 4 ชิ้น รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด 20,000 บาท

1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานสร้างสรรค์หัวข้อ "อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง" (Freedom and the fetters of time) เป็นผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง ซึ่งสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผืนผ้าใบ (Oil on Canvas) โดยมีแนวคิดหลักในการศึกษาเกี่ยวกับเวลาและอิสรภาพ ถ่ายทอดผ่านภาพที่สะท้อนสภาวะอารมณ์และความรู้สึกภายในที่ถูกกดดันจากข้อจำกัดของเวลา ขณะเดียวกันก็แสดงถึงความต้องการจะเป็นอิสระในการใช้ชีวิตโดยปราศจากพันธนาการของเวลา

ผลงานชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทั้งผู้สร้างสรรค์และผู้ชมตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างสมดุลในการดำเนินชีวิต ท่ามกลางแรงกดดันและความเร่งรีบของกาลเวลา อันเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในโลกปัจจุบัน

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง" (Freedom and the fetters of time)เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจ การศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์โดยจะสามารถแบ่งเอกสารข้อมูลและอิทธิพลศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 2.1 อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ
 - 2.1.1 ปัญหาเรื่องเวลาจากการทำงาน
 - 2.1.2 ความต้องการเป็นอิสระ
- 2.2 ทฤษฎีและเทคนิคที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud's Psychoanalysis)
 - 2.2.2 ทฤษฎีศิลปะแนวเหนือจริง
 - 2.2.3 แนวคิดความยากจนทางเวลา (Time Poverty)
 - 2.2.4 การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน
 - 2.2.5 การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง
 - 2.2.6 เทคนิคการใช้สีน้ำมัน
 - 2.2.7 แนวคิดของ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพิร์ส (Charles Sanders Peirce)
- 2.3 อิทธิพลทางศิลปกรรม
 - 2.3.1 อิทธิพลทางแนวคิด
 - ประเทือง เอมเจริญ
 - เข็มรัตน์ กองสุข
 - 2.3.2 อิทธิพลทางศิลปกรรม
 - ประทีป คชบัว
 - ชัลบาโต ดาลี
 - 2.3.3 ตารางวิเคราะห์ศิลปะอื่นๆ
- 2.4 การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์
 - 2.4.1 นาฬิกาทราย
 - 2.4.2 องค์ประกอบทางธรรมชาติ
 - 2.4.3 อิริยาบถ
 - 2.4.4 สถาปัตยกรรม
 - 2.4.5 นก

2.1 อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ

2.1.1 ปัญหาเรื่องเวลาจากการทำงาน

หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้สร้างสรรค์ได้เข้ารับราชการเป็นครูในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในพื้นที่ชนบทต่างจังหวัด ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ทำให้การปรับตัวในช่วงแรกเป็นไปด้วยความยากลำบากโรงเรียนที่ผู้สร้างสรรค์ปฏิบัติหน้าที่มีครูเพียง 14 คน โดยกว่าครึ่งเป็นครูบรรจุใหม่ ด้วยจำนวนบุคลากรที่จำกัด ครูแต่ละคนจึงต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอนและงานบริหารต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ผู้สร้างสรรค์เองต้องสอนในรายวิชาที่ไม่ได้เชี่ยวชาญหรือไม่เคยได้รับการฝึกฝนมาก่อน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และวิชาเพิ่มเติมอีกมากมาย แม้จะสำเร็จการศึกษาจากสาขาศิลปศึกษาโดยตรงก็ตาม

แม้ภาระการสอนหลายคาบต่อสัปดาห์จะหนักหน่วง แต่สิ่งที่เป็นภาระมากกว่ากลับเป็น งานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งกินเวลาว่างเกือบทั้งหมดในแต่ละวัน หากเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สามารถกระจายงานได้อย่างเหมาะสมกับจำนวนบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็กเช่นนี้กลับต้องให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบงานจำนวนมากเกินกำลังในกรณีของผู้สร้างสรรค์ นอกจากการสอนแล้ว ยังต้องรับหน้าที่ในหลายบทบาท อาทิ

หัวหน้างานทุนการศึกษา ดูแลการคัดกรองนักเรียนยากจนเพื่อรับความช่วยเหลือ

หัวหน้างานป้องกันยาเสพติด ซึ่งต้องดำเนินการสอดส่องนักเรียน และสุ่มตรวจ

ปัสสาวะ

ช่างภาพประจำโรงเรียน และดูแลฝ่ายโสตทัศนศึกษา

ผู้รับผิดชอบจัดสถานที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ

ผู้จัดทำศนศึกษาของนักเรียนทั้งโรงเรียน

ด้วยภาระงานที่หลากหลายและล้นมือ เวลาได้กลายเป็นเสมือนโชครวนที่ค่อย ๆ

พันนาการศกยภาพในการทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอนหนังสือ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การรักษาความสัมพันธ์กับผู้ครอบข้าง หรือแม้แต่การได้ทำในสิ่งที่ตนรัก ทุกสิ่งล้วนถูกจำกัดและผูกมัดไว้ภายใต้พันนาการของเวลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Wannaphong Durongkaverroj, 2023)

2.1.2 ความต้องการเป็นอิสระ

ขณะที่ผู้สร้างสรรค์กำลังสอนหนังสือและทำงานตามหน้าที่ บรรยากาศรอบตัวเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ทั้งจากงานที่ต้องเร่งทำให้เสร็จทันเวลา และเสียงเอะอะของนักเรียนที่เล่นซนอย่างไม่มีหยุด ทุกอย่างดูรีบเร่งและไม่เป็นระเบียบ แต่ท่ามกลางความวุ่นวายเหล่านั้น กลับมีภาพหนึ่งที่แตกต่างกันออกไปอย่างสิ้นเชิง ทิวทัศน์นอกหน้าต่างห้องเรียนที่เงียบสงบ เต็มไปด้วยต้นไม้และดอกไม้

หลากหลายชนิดที่เติบโตอย่างอิสระ พืชพรรณเหล่านั้นดูมีชีวิตชีวา ไม่ต้องถูกควบคุม ไม่ถูกตัดกิ่งหรือ ตกแต่งใด ๆ พวกมันแค่เติบโตตามแสงแดดอย่างเป็นธรรมชาติ

เมื่อมองเห็นภาพนั้น ก็ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความรู้สึกอยากจะมีอิสระเช่นเดียวกับพืชพรรณเหล่านั้น อยากมีอิสระจากความวุ่นวายและการควบคุมจากสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็กฎของสังคม หน้าที่การงาน หรือแม้แต่ข้อจำกัดของเวลา อยากมีชีวิตในแบบที่ตัวเองเลือก มีเวลาให้กับสิ่งที่รัก และได้ทำในสิ่งที่อยากทำ

2.2 ทฤษฎีและเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud's Psychoanalysis)

คือ แนวคิดทางจิตวิทยาที่อธิบายว่าพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของมนุษย์นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากจิตสำนึกเพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจาก “จิตไร้สำนึก” (Unconscious mind) ซึ่งเป็นส่วนที่ซ่อนอยู่ภายในและเก็บกักความต้องการ สัญชาตญาณ ความกลัว และประสบการณ์ในอดีต โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็ก ซึ่งมักเป็นต้นตอของความขัดแย้งภายในจิตใจ ฟรอยด์ แบ่งโครงสร้างของจิตใจออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ Id (อิด) – ส่วนของจิตที่มีอยู่ตั้งแต่เกิด ขับเคลื่อนด้วยความต้องการตามสัญชาตญาณ เช่น ความหิว ความโกรธ หรือความต้องการทางเพศ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือศีลธรรม, Ego (อีโก้) – ส่วนของจิตที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระหว่าง Id กับความเป็นจริง เพื่อควบคุมพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม และ Superego (ซูเปอร์อีโก้) – ส่วนที่แทนค่านิยม ศีลธรรม และความถูกต้อง ซึ่งเกิดจากการเลี้ยงดูและกฎเกณฑ์ของสังคม

ฟรอยด์ยังอธิบายถึง กลไกการป้องกันตนเอง (Defense Mechanisms) เช่น การเก็บกด (Repression), การโยกย้ายอารมณ์ (Displacement), และการแปรรูปพลังทางจิตเป็นสิ่งสร้างสรรค์ (Sublimation) ซึ่งกลไกสุดท้ายนี้ถือเป็นกุญแจสำคัญที่เชื่อมโยงทฤษฎีจิตวิเคราะห์กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยมองว่าศิลปะเป็นหนึ่งในวิธีที่มนุษย์ใช้เปลี่ยนแรงผลักดันที่ไม่สามารถแสดงออกโดยตรงให้กลายเป็นผลงานทางความคิดหรือภาพแทนในเชิงสัญลักษณ์ ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีรากฐานจากจิตไร้สำนึก

ในการสร้างผลงานศิลปะ จิตไร้สำนึกของศิลปินอาจปรากฏออกมาในรูปแบบของภาพ ความฝัน ความหลอน หรือความคลุมเครือ ที่แฝงไปด้วยอารมณ์ ความขัดแย้ง หรือความปรารถนาอันลึกซึ้ง โดยเฉพาะในศิลปะแนวเหนือจริง (Surrealism) ที่ได้รับอิทธิพลจากฟรอยด์โดยตรง จึงถือได้ว่าทฤษฎีจิตวิเคราะห์ช่วยอธิบายมิติที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังการสร้างผลงานศิลปะในเชิงอารมณ์ ความหมาย และแรงผลักดันจากภายในจิตใจของศิลปิน (ซิกมันด์ ฟรอยด์, n.d.)

2.2.2 ทฤษฎีศิลปะแนวเหนือจริง

ศิลปะแนวเหนือจริง (Surrealism) เป็นแนวคิดทางศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยได้รับอิทธิพลจาก ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ และขบวนการดาดา (Dadaism) แนวคิดหลักของศิลปะแนวนี้คือการแสดงออกถึงความจริงที่อยู่ “เหนือความเป็นจริง” หรือ “เหนือเหตุผล” (super-reality) ผ่านการสำรวจ จิตใต้สำนึก (unconscious mind) ความฝัน สัญลักษณ์ และความปรารถนาที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจมนุษย์

ผู้ริเริ่มขบวนการนี้คือ อ็องเดร เบรอตง (André Breton) ซึ่งได้ประกาศ “Manifeste du Surréalisme” ในปี ค.ศ. 1924 โดยเสนอว่า ศิลปะไม่ควรผูกติดกับตรรกะ เหตุผล หรือศีลธรรมของสังคม แต่ควรเปิดเสรีให้กับจิตใจส่วนลึกที่สุดเพื่อค้นหาความจริงแท้ที่ซ่อนอยู่ ศิลปินแนวเหนือจริงมักใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การวาดภาพจากจินตนาการ (automatism), การจัดองค์ประกอบแบบไม่สมเหตุสมผล, และการใช้สัญลักษณ์จากความฝัน เพื่อสร้างภาพที่ดูเหนือจริง ไม่สมเหตุสมผล แต่เต็มไปด้วยอารมณ์และความหมายแฝง

ผลงานศิลปะในแนวนี้นี้จึงมักให้ความรู้สึกประหลาด หวาดกลัว หรือแปลกตา เช่น ผลงานของ ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí), เรอเน่ มากริตต์ (René Magritte) และ มักซ์ แอร์นส์ (Max Ernst) โดยศิลปะแนวเหนือจริงไม่ได้เน้นความงามแบบดั้งเดิม แต่ให้ความสำคัญกับอิสรภาพในการแสดงออกทางจิตใจ การต่อต้านกรอบคิดของสังคม และการเปิดเผยสิ่งที่ถูกกดทับไว้ภายใน (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560)

2.2.3 แนวคิดความยากจนทางเวลา (Time Poverty)

เป็นแนวคิดที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของคนที่ทำงาน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีภาระงานหลายด้าน เช่น การทำงานประจำ การดูแลครอบครัว หรือการศึกษา แม้จะมีรายได้เพียงพอ แต่กลับขาดแคลน "เวลา" ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างสมดุลในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความสัมพันธ์กับผู้อื่น แนวคิดนี้มักถูกนำมาใช้วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของผู้ที่ต้องรับภาระงานจำนวนมากเกินไป หรือผู้ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่หลายบทบาทในเวลาเดียวกัน เช่น ครู พยาบาล แม่บ้าน หรือแรงงานหญิงในระบบทุนนิยม โดยเฉพาะในบริบทที่ไม่มีระบบสนับสนุนจากรัฐหรือองค์กร ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้ตกอยู่ในภาวะ “จนเวลา” คือไม่มีเวลาสำหรับตนเอง และไม่สามารถพัฒนาศักยภาพหรือใช้ชีวิตตามความต้องการอย่างแท้จริง ความยากจนทางเวลาจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของความเหลื่อมล้ำทางสังคม ที่ไม่อาจวัดได้ด้วยรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องพิจารณาจากโครงสร้างเวลาชีวิตของบุคคลร่วมด้วย

สมศักดิ์, ก. (2564). *ความยากจนทางเวลา: ปัญหาที่คนทำงานยุคใหม่ต้องเผชิญ*. กรุงเทพฯ:ธุรกิจออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/899360> วันที่สืบค้น 21 พฤษภาคม 2568

2.2.4 การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน

การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน คือ การจัดวางองค์ประกอบในภาพหรือพื้นที่ให้อยู่ในลักษณะที่ "สมดุลและเท่ากันทั้งสองฝั่ง" โดยมีเส้นสมมุติ (เรียกว่า "เส้นสมมาตร") แบ่งภาพออกเป็นสองซีก เช่น ซ้าย-ขวา หรือบน-ล่าง ซึ่งแต่ละฝั่งจะมีลักษณะคล้ายกันหรือเหมือนกันราวกับเป็นภาพสะท้อนในกระจก การจัดองค์ประกอบลักษณะนี้ให้ความรู้สึกเรียบร้อย เป็นระเบียบ มั่นคง และสงบ เหมาะสำหรับการสื่อสารแนวคิดที่เกี่ยวกับความสมดุล ความยุติธรรม ความนิ่ง หรือแม้แต่ความศักดิ์สิทธิ์

ในงานศิลปะและการออกแบบ เรามักพบการจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อนในสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมทางศาสนา หรือภาพพอร์ตเทรตที่ต้องการสื่อถึงความสมบูรณ์แบบ เช่น วิหารไทยที่มีซ้ายขวาเท่ากัน หรือภาพบุคคลที่จัดให้อยู่กลางเฟรมอย่างเท่ากันทั้งสองข้าง นอกจากนี้ศิลปินอาจใช้ความสมมาตรแบบสะท้อนเพื่อเน้นการควบคุม ความเรียบง่าย หรือแม้แต่ใช้เพื่อตั้งคำถามถึงความสมบูรณ์ที่อาจแฝงความขัดแย้งได้ในตัวเอง

อย่างไรก็ตาม หากใช้ร่วมกับองค์ประกอบอื่นอย่างสี แสง หรือรูปทรงที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันในแต่ละด้าน ก็อาจสร้างผลลัพธ์ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น การสะท้อนภาพสองฝั่งที่เหมือนกันในรูปแบบ แต่ต่างกันในเรื่องอารมณ์หรือความหมาย ซึ่งช่วยให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกซับซ้อนและมีมิติในเชิงความคิดมากยิ่งขึ้น

dsignsomething.com. (2566). ความสมมาตรในสถาปัตยกรรมและงานศิลปะยุคเรอเนซองส์. สืบค้นจาก <https://dsignsomething.com/2023/09/26/symmetry-architecture/> วันที่สืบค้น 21 พฤษภาคม 2568

2.2.5 การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง

การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง คือ การนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดวางร่วมกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง ความไม่ลงรอย หรือแรงต้านภายในงานศิลปะหรือสื่อรูปแบบอื่น ๆ เช่น ภาพถ่าย ภาพยนตร์ วรรณกรรม หรือโฆษณา ความขัดแย้งที่สะท้อนออกมานั้นอาจอยู่ในรูปแบบของอารมณ์ สี รูปทรง แสงเงา เนื้อหา หรือแนวคิด เช่น การวางภาพใบหน้าที่ยิ้มอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่โศกเศร้า หรือการนำวัตถุที่ไม่เข้ากันมาวางคู่กัน เช่น ดอกไม้กับอาวุธหนึ่งในเทคนิคที่นิยมใช้เพื่อสะท้อนความขัดแย้งคือ การใช้สีคู่ตรงข้าม (Complementary Colors) ซึ่งเป็นสีที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกันในวงล้อสี เช่น แดงกับเขียว น้ำเงินกับส้ม หรือเหลืองกับม่วง การใช้สีเหล่านี้ร่วมกันในภาพเดียวจะสร้างแรงกระทบทางสายตาอย่างรุนแรง และสื่ออารมณ์ที่ขัดแย้งกันอย่างชัดเจน เช่น สีแดงที่สื่อถึงความรุนแรงหรืออันตราย เมื่อนำมาใช้คู่กับสีเขียวที่สื่อถึงความสงบหรือธรรมชาติ จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่ลงรอยและกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามหรือรู้สึกสะเทือนใจ เทคนิคนี้สามารถใช้เพื่อเน้นจุดสนใจ หรือขับเน้นสารที่ศิลปินหรือนักออกแบบ

ต้องการจะสื่ออย่างทรงพลัง ตัวอย่างเช่น ผลงานของศิลปินแบงก์ซี ที่มักใช้สีตัดกันอย่างชัดเจนร่วมกับ ภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกัน เช่น เด็กถือดอกไม้ในฉากสงคราม เพื่อสะท้อนความเปราะบางของมนุษย์ ท่ามกลางความรุนแรงของโลก การจัดองค์ประกอบเช่นนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอด อารมณ์ ความคิด และสาระทางสังคมอย่างลึกซึ้งผ่านผลงานศิลปะและสื่อร่วมสมัย

Complementary Colors. (2566). สืบค้นจาก <https://library.wu.ac.th/km/> วันที่สืบค้น 21 พฤษภาคม 2568

2.2.6 เทคนิคการใช้สีน้ำมัน

เทคนิคการเขียนภาพสีน้ำมันคือกระบวนการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมโดยใช้สีที่มี น้ำมันเป็นตัวประสาน ซึ่งมีคุณสมบัติแห้งช้าและให้เนื้อสีที่เข้มข้น สม่ำเสมอ จึงสามารถเกลี่ยหรือผสม สีได้อย่างนุ่มนวลและละเอียด เทคนิคที่นิยมได้แก่ การเขียนแบบเปียกบนเปียก (Alla Prima) ซึ่งเป็น การระบายสีขณะที่สีชั้นล่างยังไม่แห้ง เหมาะสำหรับงานที่ต้องการความรวดเร็วและความรู้สึกสดใหม่ อีกเทคนิคที่สำคัญคือ การเขียนแบบแห้งเป็นชั้น (Layering/Glazing) ซึ่งใช้การระบายสีจากชั้นบางไป ยังชั้นเข้ม โดยเว้นระยะให้แต่ละชั้นแห้งก่อน เพื่อควบคุมมิติและแสงเงาอย่างแม่นยำ นอกจากนี้ยังมี หลัก "Fat over Lean" ที่เน้นให้ชั้นสีบนมีน้ำมันมากกว่าชั้นล่าง เพื่อป้องกันการแตกร้าวของเนื้อสี ในระยะยาว ศิลปินยังนิยมใช้เกรียง (Palette Knife) เพื่อสร้างพื้นผิวที่เด่นชัดและมีมิติ อีกทั้งยัง สามารถเลือกใช้สีคู่ตรงข้าม (Complementary Colors) เช่น แดงกับเขียว หรือน้ำเงินกับส้ม เพื่อเพิ่มความตัดกันและสร้างความโดดเด่นให้กับภาพ เทคนิคเหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ งานจิตรกรรมสีน้ำมันมีความหลากหลาย มีอารมณ์ และความลึกซึ้งทางศิลปะ

Fahfahsworld. (2567). *สีน้ำมัน101: Part4 อุปกรณ์สำคัญในการวาดภาพสีน้ำมัน*. สืบค้นจาก <https://fahfahsworld.com/blog/key-tools-for-oil-painting> วันที่สืบค้น 21 พฤษภาคม 2568

2.2.7 แนวคิดของ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพิร์ส (Charles Sanders Peirce)

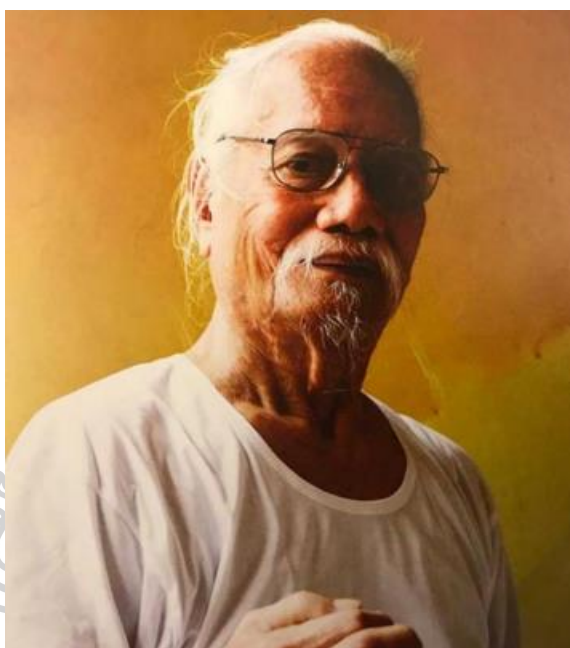
Charles Sanders Peirce เสนอแนวคิดเรื่องสัญญาณแบบโมเดลสามภาค (triadic model) ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนสัญญาณ (representamen)—คือรูปร่างหรือสัญญาณที่เห็นหรือ รับรู้ได้, วัตถุ (object)—คือสิ่งที่สัญญาณนั้นสื่อถึง และ interpretant—คือความหมายหรือการตีความ ในจิตใจของผู้ชม โมเดลนี้เน้นว่า “การตีความ” เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการสื่อสาร และความหมายจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแทนสัญญาณนำผู้ชมไปยังวัตถุผ่าน interpretant นอกจากนี้ Peirce ยังแบ่งประเภทของสัญญาณออกเป็นสามแบบ ได้แก่ Icon ที่มีความคล้ายวัตถุจริง, Index ที่สัมพันธ์กับ วัตถุในเชิงเหตุ-ผล, และ Symbol ที่เป็นผลมาจากข้อยุติร่วมทางสังคม แนวคิดเหล่านี้ช่วยให้เรา วิเคราะห์และออกแบบงานศิลปะเหนือจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเลือกใช้สัญญาณ ที่เหมาะสม เน้นการสร้างช่องว่างให้ interpretant เกิดขึ้นในใจผู้ชม และเปิดไปสู่กระบวนการตีความ ที่ลึกซึ้งและหลากหลายตามบริบทของภาพ

Lawrachawee, S. (2007, December 2). :: *สัญญาะ ของ Charles Sanders Peirce* :: Grafiction. Retrieved June 14, 2025, from <https://grafiction.blogspot.com/2007/12/charles-sanders-peirce.html>

2.3 อิทธิพลทางศิลปกรรมและแนวความคิด

2.3.1 อิทธิพลทางแนวคิด

1) ประเทือง เอมเจริญ

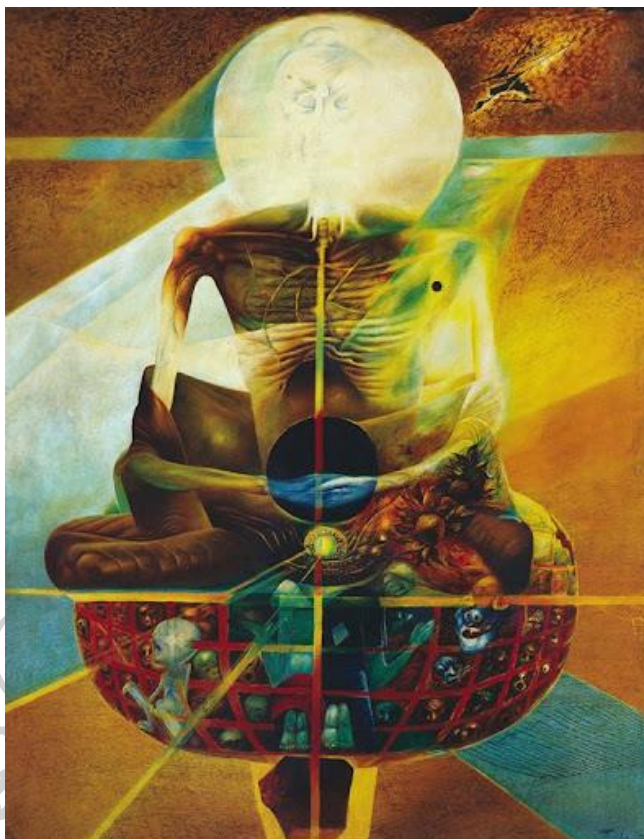
ภาพที่ 1 ประเทือง เอมเจริญ

สืบค้นเมื่อ 3/5/2568 สืบค้นจาก <https://www.tiscoart.com/artists/10>

ประเทือง เอมเจริญ เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ประจำปี พ.ศ. 2548 และถือเป็นหนึ่งในบุคคลสำคัญในวงการศิลปะไทยสมัยใหม่ ผู้บุกเบิกแนวทางการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่เน้นการแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และแนวคิดเชิงนามธรรม (Abstract Expressionism) โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบความเหมือนจริงตามแบบแผนเดิม

เกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 ที่จังหวัดราชบุรี จบการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคเพาะช่าง และเคยทำงานเป็นครูสอนศิลปะ ก่อนจะทุ่มเทให้กับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอย่างจริงจัง โดยผลงานของเขามักสะท้อนถึงการแสวงหาทางจิตวิญญาณ ความหมายของชีวิต และการหลุดพ้นจากความทุกข์ ผ่านสัญลักษณ์และองค์ประกอบที่เรียบง่ายแต่ทรงพลัง

ประเทืองมีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะศิลปิน นักคิด และผู้มีอิทธิพลต่อศิลปินรุ่นหลังอย่างมาก เขาก่อตั้ง “หอศิลป์ประเทือง เอมเจริญ” ที่จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นพื้นที่แสดงผลงานของตนเองและศิลปินร่วมสมัยคนอื่น ๆ อีกทั้งยังใช้ชีวิตอย่างสมถะ สื่อสารปรัชญาเรื่องอิสรภาพและจิตใจในงานศิลปะอย่างลึกซึ้ง จนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศิลปะไทยและนานาชาติ

ภาพที่ 2 "พระพุทธรูปเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา"

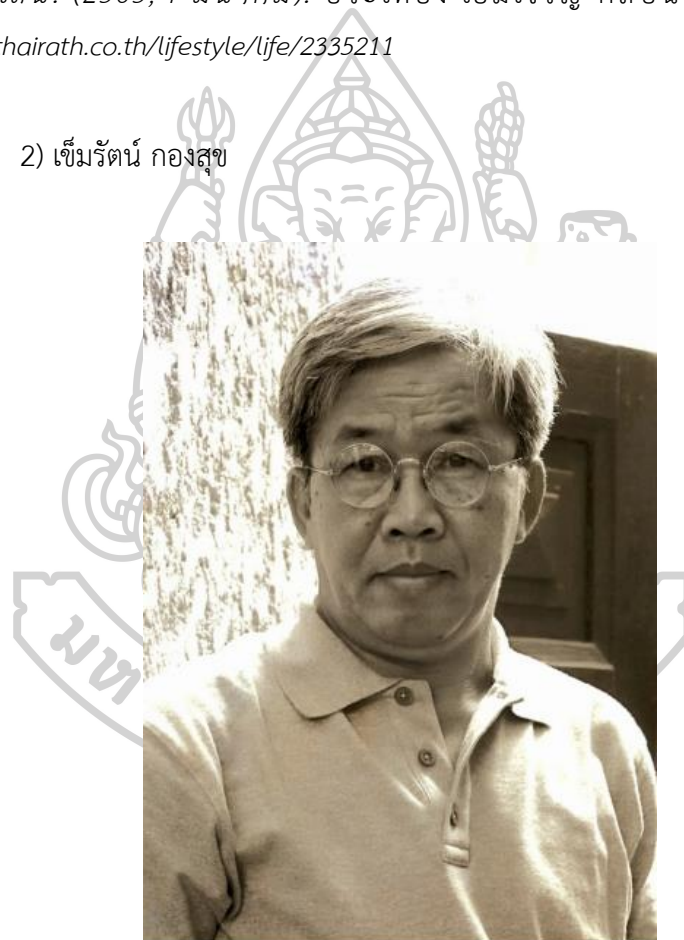
สืบค้นเมื่อ 3/5/2568 สืบค้นจาก <http://www.rama9art.org/artisan/2016/september/pratuang/index.html>

พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงออกถึงความเข้มแข็งและความอดทนอย่างสูงสุดในการบำเพ็ญทุกรกิริยา ผ่านรูปทรงที่มั่นคงและลายเส้นที่ชัดเจน ศิลปินเลือกใช้โทนสีที่อบอุ่นและนุ่มนวล เช่น สีทอง สีเหลืองอมส้ม สีเอิร์ธโทนต่าง ๆ เพื่อสื่อถึงความศักดิ์สิทธิ์ ความสงบ และความร่มเย็นในจิตใจของพระองค์ แม้จะอยู่ในสภาวะทรมานก็ตามองค์ประกอบภาพจัดวางอย่างสมดุล มีการเน้นให้พระพุทธรูปเจ้าเป็นจุดศูนย์กลางที่ดึงดูดสายตาอย่างชัดเจน พร้อมทั้งใช้พื้นหลังหรือรายละเอียดเสริม

เช่น ธรรมชาติรอบตัวที่ดูสงบและเรียบง่าย เพื่อชูความโดดเด่นของพระองค์ และสื่อถึงการแยกตัวออกจากโลกภายนอกเพื่อการบำเพ็ญเพียรอย่างแท้จริง

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทั้งในด้านแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์จากอาจารย์ ประเทือง เอมเจริญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวคิดเกี่ยวกับการแสวงหาหนทางในการดับทุกข์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์เห็นความเชื่อมโยงกับความต้องการที่จะเป็นอิสระ นอกจากนี้ ยังได้รับอิทธิพลทางเทคนิคและรูปแบบจากการจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร รวมถึงลักษณะงานในแนวเหนือจริงที่เน้นการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกเป็นสำคัญ มากกว่าการยึดถือความสมจริงตามที่ตาเห็น *ไทยรัฐออนไลน์*. (2565, 7 มีนาคม). ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินแห่งชาติ. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2335211>

2) เข็มรัตน์ กองสุข

ภาพที่ 3 เข็มรัตน์ กองสุข

สืบค้นเมื่อ 3/5/2568 สืบค้นจาก http://sculpture-deva.blogspot.com/2014/04/blog-post_4498.html

รองศาสตราจารย์ เข็มรัตน์ กองสุข เกิดเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 ที่จังหวัดสุรินทร์ เป็นศิลปินผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมไทยร่วมสมัย มีผลงานที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโทจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยได้รับเกียรตินิยมอันดับ 2 และได้รับตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ในเวลาต่อมา

ผลงานของเขาเน้นการแสดงออกเชิงนามธรรม ผสานแนวคิดจากปรัชญาและพุทธศาสนา ถ่ายทอดเรื่องราวของชีวิต ความเชื่อ และสภาวะทางจิตใจมนุษย์ผ่านองค์ประกอบที่สมดุลและเปี่ยมอารมณ์ ผลงานสำคัญ เช่น *พลังแห่งอิสรภาพ* และ *ชีวิตและศรัทธา* ได้รับการจัดแสดงในเวทีศิลปกรรมแห่งชาติ และถูกเก็บรักษาไว้ในคลังสะสมศิลปะของสถาบันต่าง ๆ ทั่วประเทศ ปัจจุบันยังคงมีบทบาทสำคัญในแวดวงศิลปะ ทั้งในฐานะศิลปิน อาจารย์ และผู้พัฒนาศิลปินรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 4 พลังแห่งอิสรภาพ

สืบค้นเมื่อ 3/5/25 สืบค้นจาก <http://www.resource.lib.su.ac.th/awardsu/web/artist?artist=33>

ผลงานประติมากรรม “พลังแห่งอิสรภาพ” ของ เข็มรัตน์ กองสุข เป็นงานศิลปะที่ถ่ายทอดแนวคิดเรื่องความปรารถนาในการหลุดพ้นจากข้อจำกัดหรือพันธนาการทางจิตใจและสังคม ผ่านรูปแบบของประติมากรรมนามธรรม (Abstract Sculpture) ที่เน้นการจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร และใช้รูปทรงเรขาคณิตผสมผสานกับพื้นผิวหยาบ ขรุขระ แตกต่างจากผิวเรียบของวัสดุ ทำให้เกิดความตึงเครียดเชิงรูปธรรมที่สะท้อนถึงความขัดแย้งภายใน ผลงานชิ้นนี้ไม่ได้ให้เพียงแค่ความงามทางสายตา แต่ยังตั้งคำถามถึงการต่อสู้ภายในของมนุษย์ ทั้งในระดับบุคคลและสังคม โดยสื่อออกมาในรูปแบบที่ตีความได้หลากหลาย ถือเป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ดีของการใช้ศิลปะนามธรรมเพื่อสะท้อนอารมณ์ แนวคิด และอุดมการณ์อย่างลึกซึ้ง

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลในด้านแนวคิดจากผลงานของรองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข โดยเฉพาะแนวคิดเรื่อง “การปลดปล่อยจากพันธนาการทั้งทางกายและจิตใจ” ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ที่มองว่า “เวลา” เป็นสิ่งที่คอยจำกัดและพันธนาการชีวิต จึงเกิดความปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากกรอบของเวลาและเป็นอิสระจากสิ่งที่กดทับจิตใจ แนวคิดดังกล่าวจึงกลายมาเป็นแรงบันดาลใจหลักในการสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงความพยายามในการแสวงหาอิสรภาพ

วิกิพีเดีย. (2567). เข็มรัตน์ กองสุข. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/cgC90> สืบค้นเมื่อ 3/5/2568

2.3.2 อิทธิพลทางศิลปกรรม

1) อาจารย์ประทีป คชบัว

ภาพที่ 5 ประทีป คชบัว

สืบค้นเมื่อ 3/5/25 สืบค้นจาก <https://www.mixmagazine.in.th/00005553>

ประทีป คชบัว เกิดเมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2505 ที่กรุงเทพมหานคร เป็นศิลปินไทยแนวศิลปะเหนือจริง (Surrealism) ที่มีชื่อเสียง เขาศึกษาจิตรกรรมที่มหาวิทยาลัยศิลปากรและได้รับแรงบันดาลใจจากอาจารย์ให้พัฒนางานในแนวเหนือจริง ช่วงแรกเขาทำงานในวงการโฆษณาเป็นนักวาดภาพประกอบและสตอรี่บอร์ด แต่หลังจากนั้นได้ตัดสินใจกลับมาทำงานศิลปะอย่างเต็มตัว ผลงานของประทีปมีความโดดเด่นในการผสมผสานจินตนาการซึ่งเข้ากับรากฐานวัฒนธรรมไทยและแฝงด้วยปรัชญาชีวิตมนุษย์ เขาเริ่มจัดแสดงนิทรรศการตั้งแต่ปี 2538 และมีผลงานมากมายทั้งนิทรรศการเดี่ยวและกลุ่มที่ได้รับการตอบรับอย่างดีในวงการศิลปะไทย แม้จะมีชื่อเสียงและผลงานที่เป็นที่ยอมรับ ประทีปยังคงใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ชอบทำกิจกรรมสงบ เช่น การปลูกต้นไม้และออกกำลังกาย พร้อมทั้งเชื่อว่าศิลปะคือพรสวรรค์ที่ช่วยให้เขาสื่อสารความคิดและความรู้สึกผ่านภาพวาดอย่างลึกซึ้งและมีความหมาย ทำให้ผลงานของเขามีความชัดเจนและละเอียดอ่อน เป็นที่ประทับใจแก่ผู้ชมทั้งในและต่างประเทศ

ภาพที่ 6 Mug-Ka-Na-Ree-Pon

สืบค้นเมื่อ 3/5/25 สืบค้นจาก <http://www.rama9art.org/prateep/index.html>

ผลงาน “Mug-Ka-Na-Ree-Pon” ประเภทของงาน จิตรกรรมแนวเหนือจริง เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบที่ สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและจักรวาล ผ่านสัญลักษณ์และภาพลักษณ์ที่มีความหมายลึกซึ้งซึ่งนำเสนอธรรมชาติในลักษณะนามธรรม ผ่านการใช้ สีและเส้นที่ทำให้ดูคล้ายภูมิทัศน์ แต่ไม่ได้ยึดตามความเป็นจริงทั้งหมด บรรยากาศเต็มไปด้วยความ ลึกลับและความบิดเบี้ยว โดยอาศัยการจัดแสงและเส้นสายเพื่อสร้างความรู้สึกลับซึ้งและตีความได้ หลากหลาย อีกทั้งยังมีการเชื่อมโยงธรรมชาติเข้ากับสัญลักษณ์เชิงจิตวิญญาณ เพื่อสะท้อน ความสัมพันธ์ระหว่างโลกภายในและภายนอกของมนุษย์

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทั้งในด้านแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์จากอาจารย์ ประทีป คชบัว โดยเน้นการใช้องค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติในการสะท้อนสภาวะภายในจิตใจ ผ่านการใช้ สีและเส้นสายสร้างภาพที่คล้ายภูมิทัศน์แต่ไม่ได้ยึดตามความเป็นจริงอย่างเคร่งครัด บรรยากาศใน งานเต็มไปด้วยความลึกลับและความบิดเบี้ยว โดยอาศัยการจัดแสงและเส้นสายเพื่อสร้างความรู้สึกลับ ซึ้งและเปิดโอกาสให้ตีความได้หลากหลาย ด้านเทคนิคและรูปแบบจึงมุ่งเน้นการสร้าง องค์ประกอบธรรมชาติให้มีลักษณะเหนือจริง

มิกซ์แมกกาซีน. (2563). *ประทีป คชบัว อัตตาของศิลปะเหนือจริง อันดับหนึ่งของประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.mixmagazine.in.th/00003674>

2) ซัลบาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí)

ภาพที่ 7 ซัลบาดอร์ ดาลี

สืบค้นเมื่อ 3/5/2568 สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/wxoJC>

ซัลบาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí) เกิดเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ. 1904 ที่เมืองฟีเกอเรส แคว้นกาตาลุญญา ประเทศสเปน เป็นหนึ่งในศิลปินแนวเหนือจริง (Surrealism) ที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก เขาศึกษาศิลปะที่ Academia de San Fernando ในมาดริด แต่ไม่จบการศึกษาเนื่องจากความขัดแย้งกับอาจารย์ ดาลีมีสไตล์เฉพาะตัวที่โดดเด่นทั้งในผลงานและบุคลิกภาพ เขามักแต่งกายแปลกตาและไว้หนวดบางปลายงอนที่กลายเป็นเอกลักษณ์ ผลงานของเขา เช่น The Persistence of Memory (1931) ได้รับการยกย่องในระดับสากล นำเสนอภาพนาฬิกาเหลวที่สะท้อนแนวคิดเรื่องเวลาที่ไม่แน่นอน นอกจากผลงานศิลปะแล้ว ชีวิตส่วนตัวของเขายังมีภรรยาและมิวส์ชื่อ "กาลา" ซึ่งมีบทบาทสำคัญในแรงบันดาลใจของเขา ดาลีได้รับการแต่งตั้งเป็นมาร์ควิสแห่งดาลีเดอพูโบลในปี 1982 และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 1989 ผลงานของเขายังคงส่งอิทธิพลต่อวงการศิลปะทั่วโลกจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 8 "The Persistence of Memory"

สืบค้นเมื่อ 3/5/2568 สืบค้นจาก <https://www.nationtv.tv/blogs/lifestyle/378937810>

“The Persistence of Memory” เป็นผลงานที่สะท้อนแนวความคิดเรื่อง ความไม่แน่นอน และการบิดเบือนของเวลา โดยดาลีตั้งใจสื่อให้เห็นว่า เวลาไม่ได้มีความตายตัวหรือเด็ดขาดในโลกแห่งความฝันและจิตใต้สำนึก นาฬิกาในภาพซึ่งดูเหมือนกำลังละลายหรือละลายลงอย่างไร้รูปร่าง เป็นสัญลักษณ์ของการหลอมรวมเวลาและความทรงจำเข้าด้วยกันโดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน พื้นหลังที่เป็นภูมิทัศน์เว้งว้างและเงียบสงบ ยิ่งขับเน้นบรรยากาศของความไร้ที่สิ้นสุดและความไร้ตัวตน

การจัดองค์ประกอบของงานนี้ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนหลุดเข้าสู่โลกแห่งความฝันที่ไม่มีเวลาและกฎเกณฑ์ใดๆ ควบคุมได้ เป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำให้ผลงานนี้เป็นผลงานระดับตำนานของศิลปะเหนือจริง

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทั้งในด้านแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์จาก ซัลบาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí) โดยเฉพาะในเรื่องความไม่แน่นอนของเวลา และการจัดองค์ประกอบภาพที่เน้นใช้พื้นหลังเว้าเว้ง เช่น ทะเลและท้องฟ้าที่ว่างเปล่า เพื่อให้เนื้อหาหลักในงานดูโดดเด่นยิ่งขึ้น พร้อมสร้างบรรยากาศที่วังเวงและไร้กาลเวลา

วิกิพีเดีย. (2567). ซัลวาดอร์ ดาลี. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/N3edz>

2.3.3 ตารางวิเคราะห์ศิลปินฯ

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ศิลปินฯ

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>"พระพุทธรเจ้าทรงบำเพ็ญกริยา" ประเทือง เอมเจริญ</p>	สะท้อนแนวคิดเรื่องความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในการแสวงหาหนทางในการดับทุก	แนวเหนือจริง (surrealism) ใช้สีสันจัดจ้าน และเส้นสายพลิ้วไหว ถ่ายทอดอารมณ์และสภาวะจิตใจมากกว่าความสมจริงกายภาพ เน้นการตีความภายในมากกว่าการเล่าเรื่อง	องค์ประกอบ: จัดภาพแบบ สมมาตรในอารมณ์ แต่ไม่เน้นความสมจริงของสัดส่วน	นำแนวคิดเรื่องการแสวงหาหนทางในการดับทุกเชื่อมโยงกับอภิสภาพ รูปแบบการถ่ายทอดอารมณ์ นำแนวคิดเรื่องการแสวงหาหนทางในการดับทุกเชื่อมโยงกับอภิสภาพ รูปแบบการถ่ายทอดอารมณ์ และสภาวะจิตใจมากกว่าความสมจริงทางกายภาพ และองค์ประกอบแบบ สมมาตร

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ศิลปะป็นฯ (ต่อ)

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>"พลังแห่งอิสรภาพ" เชอิมร์ตัน กองสุข ผลงานของศิลปิน</p>	<p>สะท้อนถึงการปลดปล่อยจากพันธนาการทั้งทางกายและจิตใจอย่างลึกซึ้ง</p> <p>อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา</p>	<p>ใช้ รูปทรงโค้งเว้าแสดงถึงการเคลื่อนไหวและการปลดปล่อย</p> <p>อิทธิพลด้านรูปแบบ</p>	-	<p>นำแนวคิดเรื่องการปลดปล่อยจากพันธนาการทั้งทางกายและจิตใจ</p> <p>สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งาน</p>
 <p>"Mug-Ka-Na-Ree-Pon" ประทีป คชบัว</p>	<p>การเชื่อมโยงธรรมชาติเข้ากับสัญลักษณ์เชิงจิตวิญญาณเพื่อสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างโลกภายในและภายนอกของมนุษย์</p> <p>อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา</p>	<p>ใช้สีและเส้นสร้างเป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติที่ทำให้ดูคล้ายภูมิทัศน์ แต่ไม่ได้ยึดตามความเป็นจริงทั้งหมด บรรยากาศเต็มไปด้วยความบิดเบี้ยวโดยอาศัยการจัดแสงและเส้นสายเพื่อสร้างความรู้สึกซับซ้อนและตีความได้หลากหลาย</p> <p>อิทธิพลด้านรูปแบบ</p>	-	<p>นำแนวคิดเรื่องการเชื่อมโยงธรรมชาติเข้ากับสัญลักษณ์เชิงจิตวิญญาณ</p> <p>นำรูปแบบในการใช้สีและเส้นสร้างเป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติที่ทำให้ดูคล้ายภูมิทัศน์ แต่ไม่ได้ยึดตามความเป็นจริงทั้งหมด</p> <p>สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งาน</p>
 <p>The Persistence of Memory Salvador Dalí</p>	<p>สะท้อนแนวความคิดเรื่องความไม่แน่นอนและการบิดเบือนของเวลา</p> <p>อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา</p>	-	<p>จัดองค์ประกอบโดยใช้พื้นหลังเว้าโค้งเช่นทะเลและท้องฟ้าที่ว่างเปล่าช่วยเน้นให้นาฬิกาและวัตถุในเบื้องหน้าโดดเด่นยิ่งขึ้น</p> <p>สร้างความรู้สึกวังเวงและไร้กาลเวลา</p> <p>อิทธิพลด้านเทคนิค</p>	<p>นำแนวคิดเรื่องความไม่แน่นอนและการบิดเบือนของเวลานำการจัดองค์ประกอบที่ใช้พื้นหลังเว้าโค้งเช่นทะเลและท้องฟ้าที่ว่างเปล่าช่วยเน้นให้นาฬิกาโดดเด่นยิ่งขึ้น</p> <p>สร้างความรู้สึกวังเวง</p> <p>สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งาน</p>

สรุป

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาผลงานของศิลปินทั้ง 4 ท่าน ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของวิธีการทำงาน อิทธิพลในการสร้างรูปแบบของผลงาน ตลอดจนแนวความคิดที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์นำไปสู่การถ่ายทอดแนวคิดผ่านผลงานศิลปะอย่างเป็นขั้นตอน โดยผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปินทั้ง 4 ท่าน ดังนี้

- ด้านแนวคิดและเนื้อหา จากการศึกษาผลงานของศิลปินทั้ง 4 ท่าน ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลทางแนวความคิดเกี่ยวกับการแสวงหาอิสรภาพจากพันธนาการภายใน ซึ่งมีต้นเหตุจากแรงกดดันและข้อจำกัดที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

- ด้านรูปแบบ จากการศึกษาผลงานของศิลปินทั้ง 4 ท่าน ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง โดยให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ มากกว่าการเน้นความเหมือนจริงหรือความสมจริงขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในผลงาน-ด้านเทคนิค จากการศึกษาผลงานของศิลปินทั้ง 4 ท่าน ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลด้านเทคนิคในการจัดวางองค์ประกอบภายในภาพ โดยเน้นความสมมาตรและการใช้บรรยากาศพื้นหลังที่สื่อถึงความเว้งว่างเหนือจริง เพื่อเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกในผลงาน

2.4 การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์

2.4.1 นาฬิกาทรายนาฬิกาทราย

นาฬิกาทรายเป็นเครื่องมือวัดเวลาที่ประกอบด้วยกระบอกรูปวงรีสองส่วนเชื่อมต่อกัน โดยทรายจะไหลจากด้านบนลงสู่ด้านล่างภายในเวลาที่กำหนดไว้ เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการไหลของเวลาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม นอกจากการใช้งานจริงแล้ว ยังถูกใช้ในงานศิลปะเพื่อแทนความไม่แน่นอน ความเปลี่ยนแปลง และความชั่วคราวของชีวิต รูปทรงที่เรียบง่ายสะท้อนถึงความเปราะบางของทุกสิ่ง และเตือนใจถึงความไม่จีรังของความสุข ความทุกข์ และช่วงเวลาต่าง ๆ การไหลของทรายที่ช้าแต่มั่นคง ยังสื่อถึงการเดินทางของชีวิตที่ต้องใช้ความอดทน นาฬิกาทรายจึงมักสร้างบรรยากาศลึกลับและเปิดให้ผู้ชมตีความความหมายของเวลา ความทรงจำ และความเปลี่ยนแปลงได้หลากหลาย

ผู้สร้างสรรค์ได้นำนาฬิกาทรายมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของการถูกจำกัดอิสรภาพในเรื่องของเวลา โดยแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดและความไม่อิสระในการใช้เวลาของชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การไหลของทรายในนาฬิกาทรายยังสื่อถึงการแบ่งแบ่งเวลาให้สมดุลระหว่างการงานและการใช้ชีวิตในด้านอื่น ๆ

“เวลาสัญลักษณ์”. (2565). นาฬิกาทราย: ความหมายและสัญลักษณ์ในงานศิลปะ. สืบค้นจาก <https://www.bareo-isys.com/> 2019/art-culture/clock-in-art/ วันที่สืบค้น 6/5/25

2.4.2 องค์ประกอบทางธรรมชาติ

ธรรมชาติหมายถึงองค์ประกอบหรือแรงบันดาลใจที่มาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ ท้องฟ้า ภูมิทัศน์ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ศิลปินมักนำธรรมชาติมาใช้เป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์งานศิลป์ เพื่อสะท้อนความงาม ความสงบ และความสมดุล รวมถึงสื่อความหมายทางอารมณ์และปรัชญา ธรรมชาติในงานศิลปะจึงเป็นทั้งรูปแบบที่จับต้องได้และแนวคิดที่ลึกซึ้ง ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศและความรู้สึกให้แก่ผู้ชม อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นจริง ความเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลกใบนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้นำสิ่งแวดล้อมและพืชพันธุ์ตามธรรมชาติรอบบริเวณที่ทำงานมาเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ภาพลักษณ์ของธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์แทนความอิสระ เสรีภาพ และตัวแทนของความต้องการความสงบในจิตใจ

Fahfahworld. (2567). ความหมายของธรรมชาติในงานศิลปะ. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/335323> วันที่สืบค้น 6/5/25

2.4.3 อิริยาบถ

อิริยาบถ คือ ท่าทางหรือลักษณะการเคลื่อนไหวของร่างกายที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก หรือเจตนาของบุคคล เช่น การนั่ง การยืน การเดิน หรือท่าทางต่าง ๆ ที่สะท้อนบุคลิกภาพและสภาวะจิตใจในขณะนั้น ในงานศิลปะ อิริยาบถไม่เพียงแต่เป็นการแสดงท่าทางทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังสามารถสื่อสารอารมณ์และความรู้สึก เช่น ความสุข ความเศร้า ความวิตกกังวล หรือความมั่นใจ ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจและเชื่อมโยงกับเรื่องราวหรือความหมายที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านตัวแบบได้อย่างลึกซึ้งและมีชีวิตชีวา

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องอิริยาบถที่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ และได้้นำอิริยาบถเหล่านั้นมาใช้ในการสื่อสารอารมณ์ผ่านผลงาน โดยเฉพาะท่าทางการนั่งคุกเข่า ซึ่งสื่อถึงความอ่อนล้าและความสิ้นหวังอย่างลึกซึ้ง ท่าทางนี้จึงทำหน้าที่เป็นภาพสะท้อนความรู้สึกภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์

การสื่ออารมณ์ด้วยภาษาท่า. (n.d.). *Digital School Thailand 4.0*. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2568, จาก http://www.digitalschool.club/digitalschool/art/music1_2/lesson4/page03.php

2.4.4 สถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรม คือ ศิลปะและศาสตร์ในการออกแบบและก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เพื่อให้ตอบสนองทั้งด้านการใช้งาน ความงาม และความคงทน รวมถึงสะท้อนวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อของสังคมนั้น ๆ สถาปัตยกรรมไม่ได้เป็นเพียงแค่การสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อที่สะท้อนความเป็นไปของคนในสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัยผ่านรูปแบบโครงสร้าง การออกแบบ และวัสดุที่ใช้ สถาปัตยกรรมสามารถสื่อสารแนวคิด ค่านิยม

และอัตลักษณ์ของชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ทั้งในแง่ของอำนาจ ความเชื่อ ความรุ่งเรือง หรือแม้แต่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง นอกจากนี้ การจัดวางพื้นที่และองค์ประกอบต่าง ๆ ในงานสถาปัตยกรรมยังช่วยสร้างบรรยากาศและอารมณ์ที่ส่งผลต่อผู้ที่อาศัยหรือใช้งาน ทำให้สถาปัตยกรรมกลายเป็นภาษาศิลปะที่สะท้อนและบันทึกเรื่องราวของสังคมในมิติที่ลึกซึ้งและหลากหลาย

ผู้สร้างสรรค์ได้นำสถาปัตยกรรมมาใช้เป็นสื่อเพื่อสะท้อนความรู้สึกที่มีต่อสังคมการทำงาน โดยสื่อถึงความกดดันและภาระหน้าที่ที่ต้องแบกรับผ่านรูปแบบและองค์ประกอบของสถาปัตยกรรม ซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของความรับผิดชอบและข้อจำกัดต่าง ๆ

Banpuen Construction. (2567). สถาปัตยกรรมคืออะไร? สืบค้นจาก <https://banpuenconstruction.com/what-is-architecture/> วันที่สืบค้น 6/5/25

2.4.5 นก

นกเป็นสัตว์ปีกที่มีความสามารถในการบิน ซึ่งแสดงถึงอิสรภาพในการเคลื่อนไหวเหนือข้อจำกัดทางกายภาพ ความสามารถนี้ทำให้นกมักถูกตีความในเชิงสัญลักษณ์ว่าเป็นตัวแทนของเสรีภาพ ความหลุดพ้น และการเป็นอิสระจากพันธนาการทั้งหลาย นอกจากนี้ นกยังสื่อถึงความหวัง ความฝัน และจินตนาการที่ไร้ขอบเขต ในบางวัฒนธรรมหรือระบบความเชื่อ นกยังเกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงการเคลื่อนไหวระหว่างโลกภายนอกและโลกภายใน ดังนั้น “นก” จึงไม่ใช่เพียงสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ที่ทรงพลังในการสื่อสารแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ความหวัง และความฝัน

ผู้สร้างสรรค์ได้นำ “นก” มาใช้เป็นตัวแทนของแนวคิดเรื่องอิสรภาพ โดยไม่ได้แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา แต่เลือกใช้รูปแบบเชิงสัญลักษณ์แทน เช่น การจัดวางมือให้ประสานกันเป็นรูปนก การใช้ภาพของปีก รวมถึงการเลือกใช้พืชที่มีชื่อว่า “ปักษาสวรรค์” ซึ่งชื่อพืชชนิดนี้เองก็สื่อถึงความเกี่ยวข้องกับนกและท้องฟ้า ช่วยเสริมแนวคิดเรื่องการหลุดพ้นและความเป็นอิสระได้อย่างกลมกลืนในเชิงสัญลักษณ์

วิกิพีเดีย. (2567). นก. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/นก> วันที่สืบค้น 6/5/25

บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง "อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลา" เกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่อัดอั้นตันใจ ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อเวลาที่เหลือเพียงน้อยนิดจากการทำงานความเครียดความกดดันจากสิ่งแวดล้อมในการ ทำงานและผลกระทบต่อชีวิตในด้านอื่น ๆ ของตัวผู้สร้างสรรค์ และความปรารถนาที่อยากมีอิสระในการใช้ ชีวิตในแบบที่ต้องการ ผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะถ่ายทอดออกเป็นผลงานจิตรกรรมด้วยเทคนิคสี น้ำมันบนผืนผ้าใบจึงได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน ตามวิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ ดังนี้

- 3.1 แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 3.2 รูปแบบงานสร้างสรรค์
- 3.3 วิธีการดำเนินงาน

3.1 แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้สร้างสรรค์มีแนวคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับจากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับ “เวลา” ซึ่งมองว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่อย่างจำกัด และเปรียบเสมือนพันธนาการที่คอยจำกัดทั้งอิสรภาพในการดำเนินชีวิตและศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลทางแนวความคิดเกี่ยวกับการแสวงหาอิสรภาพจากพันธนาการภายใน อันมีต้นเหตุจากแรงกดดันและข้อจำกัดที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้จากการศึกษาผลงานของศิลปินหลากหลายท่าน ความรู้สึกเหล่านี้ได้นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของตัวตนภายใน ความรู้สึกไร้อิสรภาพ

3.2 รูปแบบงานสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ที่เน้นการถ่ายทอดสภาวะภายในจิตใจ โดยใช้เทคนิคสีน้ำมันและการจัดองค์ประกอบที่มีความสมมาตรควบคู่กับความขัดแย้ง โดยเฉพาะการใช้คู่สีตรงข้ามเพื่อสร้างแรงดึงดูดทางอารมณ์ภายในผลงานเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ที่สะท้อนอารมณ์และความรู้สึก เช่น รูปทรงของนาฬิกาทรายซึ่งเป็นตัวแทนของการถูกจำกัดเสรีภาพทางด้านเวลา อริยาบถของร่างกายมนุษย์ที่แสดงถึงความรู้สึกกดดันทางจิตใจ รวมทั้งองค์ประกอบของธรรมชาติที่สงบร่มเย็นซึ่งช่วยสื่อถึงความปรารถนาในอิสรภาพ

3.3 วิธีการดำเนินงาน

3.3.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

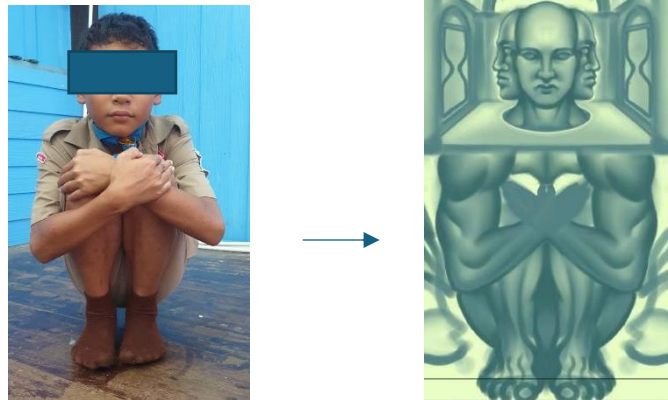
- ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud's Psychoanalysis) เพื่อค้นหาวิธีในการแสดงออกถึงความรู้สึกภายใน
- ศึกษาทฤษฎีศิลปะแนวเหนือจริง (Surrealism) เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานโดยเน้นไปที่การจัดองค์ประกอบภาพที่ดูเหนือจริง ไม่สมเหตุสมผล และเต็มไปด้วยอารมณ์และความหมายแฝง
- ศึกษาแนวคิดของ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce) เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างสัญลักษณ์ที่เหมาะสมนำไปสู่กระบวนการตีความที่ลึกซึ้งและหลากหลาย
- ศึกษาแนวคิดความยากจนทางเวลา (Time Poverty) เกี่ยวกับผลกระทบจากการทำงานและปัญหาเรื่องเวลา
- ศึกษาการจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อน เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างองค์ประกอบภาพที่สมดุลโครงสร้างภาพซ้ายขวาที่สะท้อนกัน
- ศึกษาการจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง เพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถกระตุ้นอารมณ์และความรู้สึกอย่างเช่นการใช้สีคู่ขนาน
- ศึกษาเทคนิคการใช้สีน้ำมันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง

3.3.2 การออกแบบร่างภาพ

ในการออกแบบภาพร่าง ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษารูปถ่ายและสีบนภาพจากอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการออกแบบสัญลักษณ์ต่างๆ โดยได้นำลักษณะของสิ่งต่างๆ มาวิเคราะห์ตัดทอน และลดทอนรายละเอียด จนกลายเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพในเชิงสื่อความหมาย

ภาพร่างชิ้นที่ 1 ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการถ่ายทอดความรู้สึกท้อแท้ จึงเลือกใช้ในการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ดังนี้

- อิริยาบถ ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดภาพสะท้อนภายในจิตใจผ่านอิริยาบถการนั่งกอดเข่า ซึ่งถูกเลือกมาเพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกท้อแท้ พร้อมกับการใช้ใบหน้าทั้งสามที่หันไปคนละทิศทาง เพื่อแสดงถึงความสับสนวุ่นวายภายในจิตใจ มือทั้งสองข้างประสานกันเป็นรูปนกวางไว้ที่อก เพื่อสื่อถึงความปรารถนาที่จะเป็นอิสระเหมือนนก ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้อิริยาบถนี้เป็นแกนกลางของภาพ และใช้สีคู่ตรงข้ามกับองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อสร้างความรู้สึกขัดแย้ง ซึ่งสะท้อนถึงความวุ่นวายภายในจิตใจ

ภาพที่ 9 รูปถ่ายนั่งกอดเข่า

ที่มา นักเรียนโรงเรียนบ้านตำหนิง

ภาพที่ 10 ภาพร่างนั่งกอดเข่า

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 11 นกกางปีก

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/niqL1>

asia/niqL1

ภาพที่ 12 รูปถ่ายมือ

ภาพถ่าย

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 13 ภาพร่างมือ

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- สถาปัตยกรรม และ นาฬิกาทราย ผู้สร้างสรรค์ต้องการสะท้อนถึงความคิดในแง่ลบ ซึ่งเกิดจากจินตนาการเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่จริง แต่กลับสามารถครอบงำจิตใจได้ จึงเลือกใช้รูปแบบของสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะโปร่งแสง พร้อมหน้าต่างที่ออกแบบเป็นรูปนาฬิกาทราย เพื่อสื่อถึงการมองโลกผ่านช่องว่างของเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นสิ่งที่นำไปสู่การสร้างกรอบความคิดและตีกรอบความสามารถตนเองโดยไม่รู้ตัว

ภาพที่ 14 รูปสถาปัตยกรรม

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/qfwo2>

ภาพที่ 15 ภาพร่างสถาปัตยกรรม

ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

- องค์ประกอบทางธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกนำเอาสภาพแวดล้อมบริเวณที่ทำงาน มาเป็นตัวแทนของความต้องการที่อยากจะมีอิสระจากภาระหน้าที่และข้อจำกัดของเวลา

ภาพที่ 16 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 1

ภาพที่ 17 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 2

ภาพที่ 18 ภาพร่างพืชพันธุ์

ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

ภาพที่ 19 ภาพร่างที่ 1
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพร่างชิ้นที่ 2 ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการถ่ายทอดแนวคิดเรื่องความสมดุลในการใช้เวลาไปกับการทำงาน และการใช้ชีวิตในด้านอื่นๆ จึงเลือกใช้การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ดังนี้

- อิริยาบถ ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างภาพสะท้อนของตัวผู้สร้างสรรค์ในบทบาทที่แตกต่างกันขึ้นมา ซึ่งมีลักษณะเป็นเงาสะท้อนซึ่งกันและกัน โดยเงาสะท้อนทั้งสองอยู่ในอิริยาบถท่าทางที่กำลังยืดหยุ่นเวลาเข้าหาตัวเองและลักษณะในการจับตัวนาฬิกาทรายเหมือนการจับซี่กรงของห้องขัง มีการใช้สีคู่ตรงข้ามและการจัดองค์ประกอบที่สมมาตรเท่ากันทั้งด้านบน ล่าง ซ้าย และขวา

ภาพที่ 20 ภาพถ่ายโดนกักขัง
ที่มา นักเรียนโรงเรียนบ้านตำหนัง

ภาพที่ 21 ภาพร่างโดนกักขัง
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

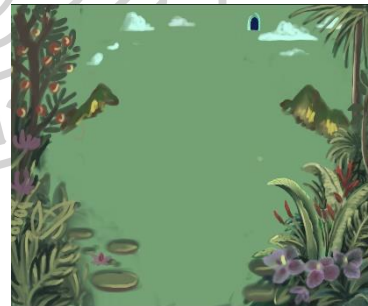
- นาฬิกาทราย ผู้สร้างสรรค์ได้นำนาฬิกาทรายมาใช้เป็นสัญลักษณ์สะท้อนแนวคิดเรื่องความสมดุล โดยเปรียบเทียบว่าแต่ละด้านของนาฬิกาทรายเปรียบเสมือนบทบาทที่แตกต่างกันในการดำเนินชีวิต หากทรายหรือเวลาไหลไปสู่ด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป อีกด้านก็จะขาดสมดุล

ภาพที่ 22 ภาพนาฬิกาทราย
สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Zjhqz>

ภาพที่ 23 ภาพร่างนาฬิกาทราย
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- องค์ประกอบทางธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกนำเอาสภาพแวดล้อมบริเวณที่ทำงานมาเป็นตัวแทนของความต้อการที่อยากจะมีอิสระจากภาระหน้าที่และข้อจำกัดของเวลา เช่นเดียวกับภาพร่างชิ้นที่ 1 แต่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์ที่มากกว่า

ภาพที่ 24 ภาพถ่ายสภาพแวดล้อม 3
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 25 ภาพร่างพืชพันธุ์ 2
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 26 ภาพร่างงานชิ้นที่ 2
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพร่างชิ้นที่ 3 ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการที่จะแสดงออกถึงความต้องการที่อยากจะ
เป็นอิสระจากข้อจำกัดของเวลาจึงเลือกใช้การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ดังนี้

- นก ผู้สร้างสรรค์ได้นำสัญลักษณ์ของนก ซึ่งก็คือปีก มาใช้เป็นตัวแทนสื่อถึง
ความต้องการในอิสรภาพและความเป็นอิสระ

ภาพที่ 27 ภาพนก
สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/uPihs>

ภาพที่ 28 ภาพร่างปีกนก
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- องค์ประกอบทางธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์วางองค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติไว้ใจกลาง
ของงาน เพื่อสื่อถึงความรู้สึกความต้องการเป็นอิสระที่กำลังงอกงามอยู่ในใจ โดยดอกไม้ที่อยู่
ตรงกลางนี้แทนสัญลักษณ์ของ “ปักษาสวรรค์”

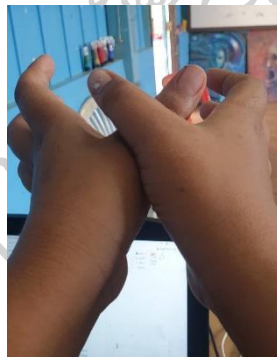
ภาพที่ 29 ภาพปีกษาสวรรค์

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/i3CAk>

ภาพที่ 30 ภาพร่างปีกษาสวรรค์

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- อิริยาบถ ผู้สร้างสรรค์ใช้มือทั้งสองข้างในอิริยาบถที่ประครองความรู้สึกอันบอบบาง ถ่ายทอดความสับสน ความไม่มั่นใจในตัวเอง และความหวาดกลัวผ่านการจัดวางใบหน้าทั้งสามใบ อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะใบหน้าที่มีลักษณะคล้ายกระโหลก ซึ่งสะท้อนถึงความหวาดหวั่นต่อความไม่แน่นอนของชีวิตและกาลเวลา

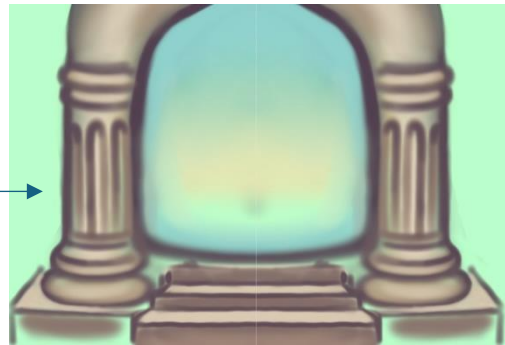
ภาพที่ 31 ภาพถ่ายมือ 2

ที่มา นักเรียนโรงเรียนบ้านตำหนัง

ภาพที่ 32 ภาพร่างมือ 2

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- สถาปัตยกรรม ผู้สร้างสรรค์ใช้สถาปัตยกรรมเป็นตัวแทนของความรู้สึกอัดอัดจากสังคมในบริบทของการทำงาน โดยวางองค์ประกอบเหล่านี้ให้ล้อมรอบความรู้สึกภายในที่โหยหาอิสรภาพ เพื่อสร้างความขัดแย้งเชิงอารมณ์และถ่ายทอดบรรยากาศของความอัดอัด

ภาพที่ 33 ภาพสถาปัตยกรรม 2

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/EOrSJ>

ภาพที่ 34 ภาพร่างสถาปัตยกรรม 2

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 35 ภาพร่างงานชิ้นที่ 3

ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพร่างชิ้นที่ 4 ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการถ่ายทอดความรู้สึกของการไม่เป็นอิสระ อันเกิดจากข้อจำกัดของเวลาและความท้อแท้ที่สะสมจากความเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน จึงเลือกใช้การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ดังนี้

- อิริยาบถ ผู้สร้างสรรค์สร้างภาพสะท้อนสภาวะภายในจิตใจที่ท้อแท้ของ
ตัวผู้สร้างสรรค์ในอิริยาบถนั่งคุกเข่าและมือทั้งสองประสานกันไว้ที่หน้าตักในลักษณะที่พ้นนาการไว้
ด้วยสิ่งที่มองไม่เห็นแสดงออกถึงความไม่เป็นอิสระ

ภาพที่ 36 ภาพถ่ายนักคุกเข่า
ที่มา นักเรียนโรงเรียนบ้านคำหานัง

ภาพที่ 37 ภาพร่างนั่งคุกเข่า
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- นาฬิกาทราย ผู้สร้างสรรค์ได้นำนาฬิกาทรายมาครอบตัวภาพสะท้อนของ
ผู้สร้างสรรค์สะท้อนถึงการถูกจำกัดของเวลา

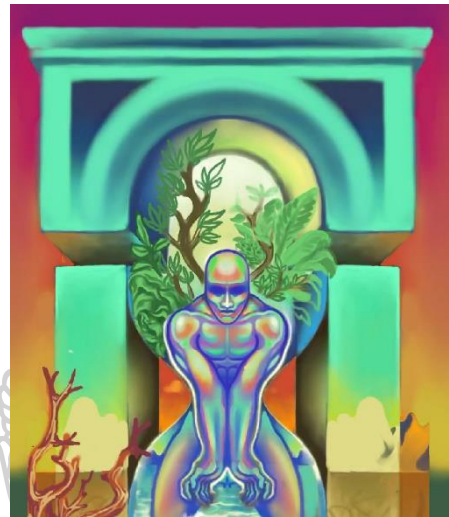
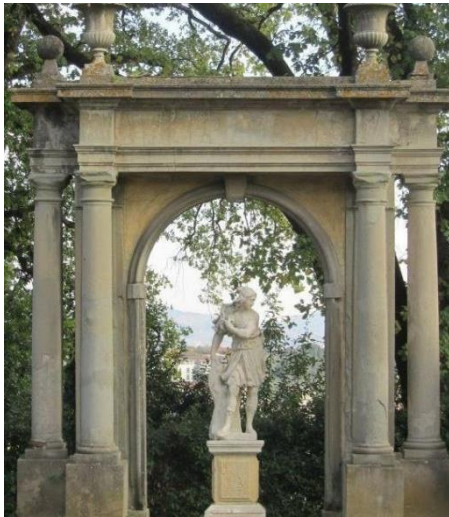

ภาพที่ 38 ภาพนาฬิกาทราย
สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Zjhzq>

ภาพที่ 39 ภาพนาฬิกาทราย
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

- สถาปัตยกรรม ผู้สร้างสรรค์ใช้สถาปัตยกรรมที่มีลักษณะหนาทึบและหนัก วางกดทับ
อยู่ด้านบนขององค์ประกอบภาพ เพื่อสื่อถึงความคาดหวังและแรงกดดันจากสังคมของการทำงาน

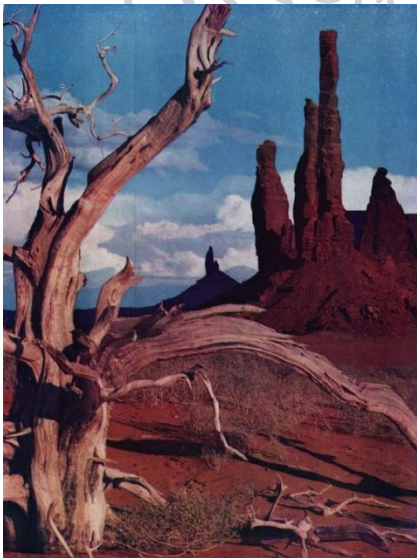
ภาพที่ 40 ภาพสถาปัตยกรรม 3

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/W2dYM>

ภาพที่ 41 ภาพร่างสถาปัตยกรรม 3

ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

- องค์ประกอบทางรูปธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ใช้ภาพของพืชพันธุ์ที่เจริญงอกงาม
สลัดกับพืชที่แห้งเหี่ยว เพื่อสะท้อนถึงความพยายามในการปรับตัวให้เข้ากับการใช้ชีวิตภายใต้ข้อจำกัด
ของเวลา อันเป็นการแสดงถึงทั้งความหวังและความเปราะบางที่ดำรงอยู่ควบคู่กัน

ภาพที่ 42 ภาพซากต้นไม้

สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/pujBm>

ภาพที่ 43 ภาพร่างซากต้นไม้

ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

ภาพที่ 44 ภาพร่างงานชิ้นที่ 4
 ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

สรุป

จากการนำเสนอภาพร่างจำนวนทั้งหมด 4 ภาพ คณาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษา ได้คัดเลือกภาพร่าง เพื่อนำมาขยาย และสร้างสรรค์เป็นผลงานจริงจำนวนทั้งหมด 4 ภาพ ได้แก่ ภาพร่างที่ 1 ภาพร่างที่ 2 ภาพร่างที่ 3 และภาพร่างที่ 4 ตามลำดับ ซึ่งคณาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาได้ ให้ ข้อเสนอแนะ ทาง ด้านรูปแบบ เทคนิค การใช้สี และการประกอบภาพให้ผลงานมีความน่าสนใจมาก ยิ่งขึ้นในงานจริง

3.3.3 ตารางที่ 2 ระยะเวลาการดำเนินการศิลปะนิพนธ์

ตารางที่ 2 ระยะเวลาการดำเนินการศิลปะนิพนธ์

รายละเอียดการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินการ					
	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่อคณะกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษา						
เสนอแบบร่างชิ้นที่ 1,2 ต่อคณะกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษาและปฏิบัติงานชิ้นที่ 1,2						
เสนอแบบร่างชิ้นที่ 3,4 ต่อคณะกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษาและปฏิบัติงานชิ้นที่ 3,4						
คณะกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษาคัดเลือกผลงานที่ใช้ในการแสดงผลงาน						
จัดแสดงนิทรรศการของนักศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ศึกษา ปีการศึกษา 2567						
สอบวิทยานิพนธ์โดยคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก						
สรุปเล่มวิทยานิพนธ์						

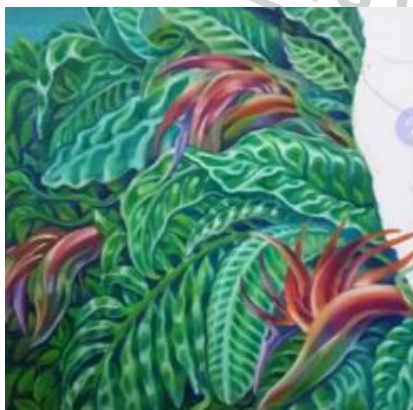
3.3.4 เทคนิคขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ขึ้นโครงสร้างงานโดยการฉายโปรเจ็กเตอร์แล้ววาดตามโครงสร้างงาน
2. ลงสีบรรยากาศโดยรวมเริ่มจากระยะหลังสุด
3. ลงสีที่เข้มและสว่างขึ้นเก็บเพื่อรายละเอียดแสงเงาองค์ประกอบธรรมชาติรอบข้าง
4. ลงสีชั้นแรกในส่วนที่เป็นเนื้อหาหลักที่อยู่ระยะหน้าสุด
5. เก็บรายละเอียดพื้นหลังบริเวณส่วนที่เป็นท้องฟ้า
6. ลงสีเนื้อหาหลักที่อยู่ระยะหน้าสุดให้เสร็จสมบูรณ์
7. เพิ่มเติมรายละเอียดต่างเช่นก้อนเมฆ ดาวบนท้องฟ้า

ผลงานชิ้นที่ 1

ภาพที่ 45 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 1 ภาพที่ 46 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 2

ภาพที่ 47 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 3 ภาพที่ 48 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 4

ภาพที่ 49 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 5 ภาพที่ 50 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 6

ภาพที่ 51 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพที่ 7

แนวความคิดของผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง”
ชิ้นที่ 1

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องเผชิญกับความรู้สึกท้อแท้และเหนื่อยล้าจากการดำเนินชีวิตในระบบงานประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพบว่าเวลาหลังเลิกงานซึ่งควรเป็นช่วงเวลาสำหรับการพักผ่อนหรือทำสิ่งที่ตนรัก กลับมีอยู่อย่างจำกัด ความรู้สึกเหล่านี้นำไปสู่ภาวะทางอารมณ์ในเชิงลบและความไม่มั่นใจในศักยภาพของตนเอง จนเกิดความรู้สึกว่าต่อให้มีความตั้งใจเพียงใด ก็ไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งใดได้อย่างเต็มที่ภายใต้ข้อจำกัดของเวลา ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ข้อจำกัดเหล่านั้นเกิดขึ้นจากกรอบความคิดในแง่ลบที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นเอง ซึ่งไม่ใช่ข้อจำกัดที่มีอยู่จริง

ผลงานชิ้นที่ 2 ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

ภาพที่ 52 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 1 ภาพที่ 53 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 2

ภาพที่ 54 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 3 ภาพที่ 55 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 4

ภาพที่ 56 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 5 ภาพที่ 57 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพที่ 6

แนวความคิดของผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง”
ชั้นที่ 2

เพื่อสะท้อนแนวคิดเรื่องความสมดุลในการใช้ชีวิต ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอการเปรียบเทียบ
 “การทำงาน” และ “การใช้ชีวิต” ว่าเป็นเสมือนสองด้านของนาฬิกาทราย ที่เมื่อทรายหรือเวลาไหล
 ไปยังด้านหนึ่งมากเกินไป ด้านตรงข้ามก็จะมีปริมาณที่ลดน้อยลงตามไปด้วย เปรียบเหมือนกับ
 ความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ที่หากทุ่มเทเวลาให้ กับงานมากเกินไป ก็ย่อมทำให้เวลาที่ควรใช้กับ
 การดูแลตัวเอง แสวงหาความสุขในชีวิต ลดน้อยลง

ผลงานชั้นที่ 3 ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

ภาพที่ 58 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 3 ภาพที่ 1 ภาพที่ 59 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 3 ภาพที่ 2

ภาพที่ 60 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 3 ภาพที่ 3 ภาพที่ 61 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 3 ภาพที่ 4

ภาพที่ 62 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 ภาพที่ 5 ภาพที่ 63 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 ภาพที่ 6

ภาพที่ 64 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 ภาพที่ 7

แนวความคิดของผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง”
ชิ้นที่ 3

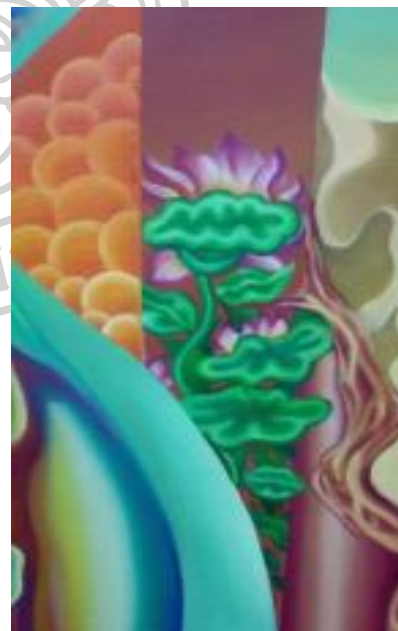
ผลงานชิ้นนี้เกิดจากแนวความคิดที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการหาคำตอบอย่างจริงจังว่าเหตุใดตนเองจึงยึดติดกับความปรารถนาที่จะเป็นอิสระจากข้อจำกัดของเวลาและเมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้งลงไป จึงพบว่าความยึดติดดังกล่าวมีที่มาจาก ความกลัว ที่ซ่อนอยู่ภายในความกลัวว่าจะไม่มีโอกาสได้ใช้ชีวิตตามที่ปรารถนา ความกลัวนี้เกิดขึ้นจากการตระหนักรู้ว่า เวลาในชีวิตของมนุษย์นั้นมีอยู่

อย่างจำกัด และไม่มีสิ่งใดสามารถเรียกกลับคืนได้ หากช่วงเวลานั้นถูกใช้ไปกับสิ่งที่ไม่ได้รักหรือไม่ได้
เลือกด้วยความเต็มใจ มันย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกเสียดายและความเสียใจในภายหลัง

ผลงานชิ้นที่ 4 ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ภาพที่ 65 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 1 ภาพที่ 66 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 2

ภาพที่ 67 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 3 ภาพที่ 68 การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 ภาพที่ 4

ภาพที่ 69 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 4 ภาพที่ 5

แนวความคิดของผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง”
ชั้นที่ 4

ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้สึกกดดันและความอัดอั้นที่เกิดขึ้นในช่วงเปลี่ยนผ่านจากช่วงเวลาวัยเรียนที่เต็มไปด้วยความเรียบง่าย ความอิสระ และความสะดวกสบาย สู่ช่วงเวลาของการทำงานที่เต็มไปด้วยความรับผิดชอบ ข้อจำกัด และความคาดหวังจากสังคมในการทำงาน การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกไม่สามารถปรับตัวได้ทัน

สรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง” ทั้ง 4 ชิ้นนี้เป็นการสะท้อนถึงความพยายามของผู้สร้างสรรค์ในการแสวงหา อิสรภาพภายในจิตใจ ท่ามกลาง ข้อจำกัด ภายนอก ที่ถึงจะมองไม่เห็น แต่ก็ส่งผลต่อชีวิตอย่างลึกซึ้ง แรงบันดาลใจหลักของชุดผลงานเกิดจากความรู้สึกอัดอั้นที่เกิดจากข้อจำกัดเรื่องเวลา ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ผู้สร้างสรรค์เลือก ใช้ นาฬิกาทราย เป็นสัญลักษณ์แทนพันธนาการทางเวลา และได้นำภาพของธรรมชาติที่สงบงามซึ่งมองเห็นจากหน้าต่างที่ทำงาน มาตีความให้ขัดแย้งกับบรรยากาศจริงภายในที่ทำงาน ซึ่งเต็มไปด้วยความวุ่นวายและกดดัน เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกแปลกแยกและความอัดอั้นในใจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์สร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด อีสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง ผู้สร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากความรู้สึกอัดอั้นที่เกิดจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ความรู้สึกเหล่านี้นำไปสู่ความต้องการถ่ายทอดอารมณ์และประสบการณ์ผ่านผลงานศิลปะ โดยเลือก นาฬิกาทรายเป็นสัญลักษณ์แทนการจำกัดเสรีภาพของผู้สร้างสรรค์ในเรื่องเวลา นอกจากนี้ ผู้สร้างสรรค์ยังได้รับแรงบันดาลใจจากการสังเกตสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่สงบร่มเย็น ซึ่งมองเห็นได้จากหน้าต่างของที่ทำงาน โดยนำภาพธรรมชาติดังกล่าวมาตีความขัดแย้งกับบรรยากาศภายในสถานที่ทำงานที่เต็มไปด้วยความอึดอัดและวุ่นวายเพื่อสื่อสารความรู้สึกแปลกแยกและความอัดอั้นภายในใจ ผู้สร้างสรรค์จึงถ่ายทอดผลงานในรูปแบบจิตรกรรมแนวลัทธิเหนือจริงสามารถแบ่งผลการ

วิเคราะห์สร้างสรรค์ได้ ดังนี้

4.1 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

4.3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานสร้างสรรค์ ก่อนศิลปนิพนธ์จำนวน 3 ชิ้น

4.1 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์

4.1.1 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ผู้สร้างสรรค์นำเสนอมุมมองต่อระบบสังคมที่เต็มไปด้วยการกดขี่และการเอาเปรียบ โดยเฉพาะในบริบทของโครงสร้างชนชั้น ซึ่งผู้ที่อยู่ในลำดับล่างมักถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจในระดับที่สูงกว่า ระบบดังกล่าวไม่จำกัดอยู่เพียงการกดขี่ระหว่างคนรวยกับคนจนเท่านั้น หากแต่มีความซับซ้อนแฝงอยู่ในหลายชั้นของอำนาจและผลประโยชน์ที่ไหลเวียนเป็นทอด ๆ ภายใต้โครงสร้างที่ยากจะมองเห็นได้อย่างชัดเจน

ในผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งคำถามว่า หากเราเป็นเพียงฟันเฟืองเล็ก ๆ ในกลไกของระบบที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้มีอำนาจ และแม้ว่าเราจะไม่เห็นด้วยกับระบบดังกล่าว การเลือกที่จะต่อต้านก็แทบไม่ส่งผลใด ๆ เหมือนการใช้ช้อนตักน้ำในทะเลสาบ ในทางกลับกัน การยอมรับหรือนิ่งเฉยก็อาจหมายถึงการกลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่ร่วมกดขี่อย่างเงียบ ๆ ซึ่งเป็นทางเลือกที่สะดวกและอาจได้ผลตอบแทนในระยะสั้น แต่ต้องแลกกับความรู้สึกผิดและความขัดแย้งภายในใจ

รูปแบบของผลงานเป็นงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ที่ถ่ายทอดโลกเสมือนซึ่งกำลังล่มสลาย โดยใช้องค์ประกอบหลักเป็นระบบกลไกฟันเฟืองที่มีความซับซ้อน สกปรก และพันกันยุ่งเหยิง สื่อถึงระบบสังคมที่วุ่นวายและเสื่อมทราม โดยองค์ประกอบภายในภาพมีลักษณะเป็นโลหะ ให้ความรู้สึกเย็นชา แข็งกระด้าง และไร้ชีวิตชีวา

ในด้านเทคนิค ผู้สร้างสรรค์ใช้โทนสีเข้มเป็นหลัก เช่น สีเทา สีดำ และน้ำตาลหม่น สลับกับการใช้สีขาวสว่างในบางจุดเพื่อสร้างความตัดกันและเพิ่มมิติของแสงเงา ผิวสัมผัสขององค์ประกอบต่าง ๆ ถูกวาดให้มีลักษณะเป็นโลหะเงาวาวแต่หม่นหมอง ให้ความรู้สึกอึดอัดและกดดัน

ภาพที่ 70 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1
 ที่มา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

4.1.2 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดความรู้สึกเหนื่อยล้าและอ่อนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตที่ต้องแบกรับภาระทั้งการทำงานและการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยในวันจันทร์ถึงศุกร์ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นครูสอนศิลปะในจังหวัดพังงาขณะที่วันเสาร์และอาทิตย์ต้องเดินทางไกลไปกลับจังหวัดนครปฐมเพื่อเรียนต่ออย่างต่อเนื่องในทุกสัปดาห์

ตารางชีวิตที่เร่งรีบเช่นนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกถึงแรงกดดันอย่างหนักจากกรอบเวลาที่จำกัด การต้องจัดสรรพลังงานและเวลาที่มีอย่างจำกัดให้เพียงพอสำหรับทุกสิ่งจึงกลายเป็นความตึงเครียดที่สะสมอย่างต่อเนื่อง ความรู้สึกเหล่านี้ถูกเปรียบเทียบในผลงานเหมือนการถูกขังอยู่ใน "กรงขังแห่งเวลา"

ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงนี้ได้ เป็นการระบายอารมณ์ ความอัดอั้น และความทรมานจากความเร่งรีบของชีวิตที่กำลังดำเนินไป

ลักษณะเป็นงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง เนื้อหาหลักภายในงานเป็นภาพแทนตัวผู้สร้างสรรค์ที่ถูกปิดล้อมด้วยโครงสร้างสถาปัตยกรรมที่ทรวดโถมสื่อถึงการเวลาที่ผ่านไปด้วยอริยาบถและตัวโครงสร้างนาฬิกาทรายที่มีส่วนประกอบเป็นกรงขัง โดยรวมต้องการจะสื่อถึงถูกกักขังการลงสีโทนสดใสดูมีชีวิตชีวาแต่ก็เพื่อสร้างความขัดแย้งกับตัวเนื้อหาหลักภายในงานที่กำลังถูกกักขัง และด้วยมีการใช้พื้นผิวที่ผุกร่อนและองค์ประกอบที่เป็นพีชกร้างก็ให้ความรู้สึกว่าการกักขังนี้เกี่ยวข้องกับ กาลเวลา

ภาพที่ 71 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2
ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

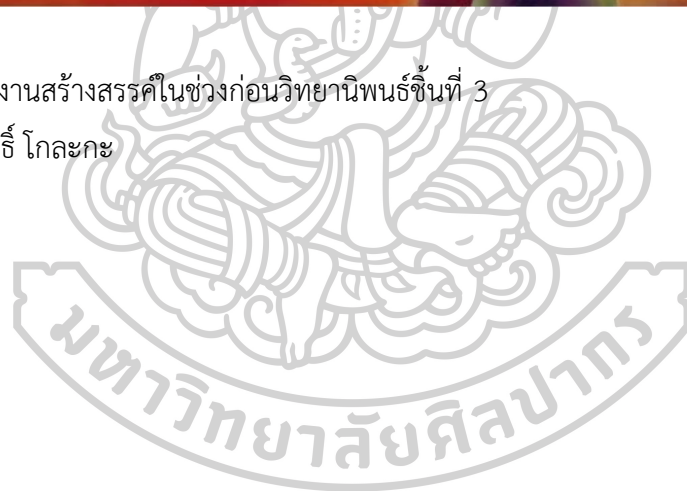
4.1.3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ผู้สร้างสรรค์ได้นำแนวคิดเรื่อง “จักรวาลคู่ขนาน” มาใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึกอัดอั้นและความเครียดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งเต็มไปด้วยความเร่งรีบ แรงกดดัน และข้อจำกัดของเวลา ในขณะที่ชีวิตจริงไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความตึงเครียดเหล่านี้ได้ ผู้สร้างสรรค์จึงจินตนาการถึงตัวตนอีกคนหนึ่งในโลกคู่ขนาน ตัวตนที่กำลังต่อสู้กับศัตรูที่พยายามแย่งชิง “สิ่งล้ำค่า” ซึ่งเปรียบเปรยเป็นตัวแทนของ “เวลา” ในชีวิตจริง ที่ผู้สร้างสรรค์รู้สึกว่าจะสูญเสียไปอยู่ตลอดเวลา

ลักษณะเป็นงานจิตรกรรมแนวเหนือจริงคล้ายเทพนิยายมีการสร้างตัวละครสมมุติซึ่งเป็นตัวแทนของผู้สร้างสรรค์กำลังต่อสู้กับศัตรูเพื่อแย่งชิงสิ่งล้ำค่ามีการใช้สีสรรคที่สดใสในตัวเนื้อหาหลักให้ความรู้สึกมีชีวิตและทรงพลัง มีการใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อให้ความรู้สึกถึงความขัดแย้งและการต่อสู้แย่งชิง

ภาพที่ 72 ผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3
ทีมา บุญญฤทธิ์ โกละกะ

4.1.4 ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์จำนวน 3 ชิ้น

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์จำนวน 3 ชิ้น

ผลงานสร้างสรรค์ ก่อนวิทยานิพนธ์	แนวความคิด /แรงบันดาลใจ	รูปแบบการ แสดงออก	เทคนิควิธีการ	แนวทางการ พัฒนา
 <p>ผลงานชิ้นที่1</p>	ระบบสังคมที่เต็มไปด้วยการกดขี่และการเอาเปรียบ โครงสร้างชนชั้น ซึ่งผู้ที่อยู่ในระดับล่าง ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ของผู้ที่อยู่ในระดับสูงกว่า	งานจิตรกรรมแนวเหนือจริงที่มีลักษณะเป็นโลกที่ล่มสลายใช้สีโทนมืด องค์ประกอบต่างๆ เป็นระบบฟันเฟืองที่ซับซ้อนและสกรปรก สื่อถึงสังคมที่วุ่นวาย ซับซ้อนและเสื่อมทราม	ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตามภาพร่าง การลงสีน้ำมันแบบโมโนโทนเพื่อเน้นความหม่นหมองไร้ชีวิตชีวา มีการสร้างพื้นผิวที่ละเอียดเลียนแบบการเกิดสนิม	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักในการจัดวาง องค์ประกอบในงาน ให้ดูมีระยะ ลึกตื้น และการกระจายน้ำหนักในผลงานให้มีความขัดแย้งกันมากกว่าเนื้อหาหลักในงานและรอง
 <p>ผลงานชิ้นที่2</p>	ชีวิตที่เร้าเร้าทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกถึงแรงกดดันจากกรอบเวลาที่จำกัดการต้องจัดสรรพลังงานและเวลาที่มีอย่างจำกัดให้เพียงพอสำหรับทุกสิ่งจึงกลายเป็นความตึงเครียดที่สะสมอย่างต่อเนื่อง ความรู้สึกเหล่านี้ถูกเปรียบเปรยในผลงานเหมือนการถูกขังอยู่ใน กรงขังแห่งเวลา	งานจิตรกรรมแนวเหนือจริง เนื้อหาหลักภายในงานเป็นภาพแทนตัวผู้สร้างสรรค์ที่ถูกปิดล้อมด้วยโครงสร้างสถาปัตยกรรมที่ทรุดโทรมสื่อถึงการเวลาที่ผ่านไปด้วย อริยาบทและตัวนาฬิกาทรายที่มีส่วนประกอบเป็นกรงขัง โดยรวมต้องการจะสื่อถึงก็ถูกกักขัง	ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตามภาพร่าง ลงสีน้ำมันใช้สีที่เน้นสีคู่ตรงข้าม ใช้แปรงที่มีลักษณะแข็งขีดเขียนร่อยรอย ความผูกพันของสถาปัตยกรรม	เรื่องของความสมบูรณ์ในตัว เทคนิคการลงสีการสร้างสรรค์พื้นผิวที่มีลักษณะผูกพันและการวาง องค์ประกอบพีชพันธุ์ที่มีหลากหลายมากขึ้น
 <p>ผลงานชิ้นที่3</p>	แนวคิดเรื่องจักรวาลคู่ขนานและจินตนาการถึงตัวตนอีกคนหนึ่งในโลก คู่ขนานที่กำลังต่อสู้กับศัตรูที่พยายามแย่งชิง สิ่งล้ำค่าซึ่งเปรียบเปรยเป็นตัวแทนของเวลาในชีวิตจริง ที่ผู้สร้างสรรค์รู้สึกว่าสูญเสียบ่อยตลอดเวลา	ลักษณะเป็นงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง คล้ายเทพนิยายมีการสร้างตัวละครสมมุติ ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้สร้างสรรค์กำลังต่อสู้กับศัตรูเพื่อแย่งชิงสิ่งล้ำค่า	ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตามภาพร่าง รองพื้นด้วยสีอะคริลิกสีแดง มีการใช้สีคู่ตรงข้าม เพื่อให้ความรู้สึกถึงความขัดแย้งและการต่อสู้	ความสมบูรณ์ในตัว ชิ้นงาน เทคนิคการลงสีองค์ประกอบที่เยอะเกินความจำเป็น และรายละเอียดพื้นหลังที่ยังเบาบางเกินไป

4.2 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์ได้นำแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์มาต่อยอดและพัฒนาทั้งในด้านเทคนิคและแนวความคิด เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานวิทยานิพนธ์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ในการทำงานและแนวคิดส่วนตัวที่มีต่อเวลา รวมถึงจากการศึกษาค้นคว้าเทคนิค แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาผลงานของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ เพื่อนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการผลิตผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ **อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลา** (Freedom and the fetters of time) จำนวนทั้งหมด 4 ชิ้น

4.2.1 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 73 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อ **อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง** หมายเลข 1 (Freedom and the Fetters of Time No.1) ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร เป็นงานจิตรกรรมเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ (oil on canvas) ในแนวเหนือจริง (Surrealism) โดยเนื้อหาหลักเป็นการถ่ายทอดภาพสะท้อนตัวตนภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ผ่านท่าทางการนั่งกอดเข้า มือประสานกัน เป็นสัญลักษณ์รูปนก ภายในภาพปรากฏใบหน้าสามใบซ้อนทับกันอยู่ภายใต้โครงสร้างสถาปัตยกรรม

โปร่งแสงที่ครอบคลุมส่วนศีรษะไว้ และถูกรายล้อมด้วยพืชพรรณนานาชนิด ขณะที่บรรยากาศพื้นหลัง แสดงทัศนียภาพของภูเขา ทะเลสาบ และท้องฟ้าอันแจ่มใส ผู้สร้างสรรค์ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลงาน โดยถ่ายทอดผ่านรูปแบบการจัดองค์ประกอบ และการเลือกใช้สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกดังนี้

ทำนองกอดเข้า คือ อิริยาบถของร่างกายที่ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เป็นสัญลักษณ์แทนสภาวะทางอารมณ์ที่ท้อแท้ โดยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทางจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud Psychoanalytic Theory) ซึ่งมุ่งเน้นการสำรวจภาวะจิตไร้สำนึกและกลไกการป้องกันตนเองที่เกิดขึ้นท่ามกลางความเครียดและความอ่อนล้า ตลอดจนแนวคิดการสร้างสัญลักษณ์ของชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ซ (Charles Sanders Peirce Semiotic Theory) ที่อธิบายกระบวนการสื่อความหมายผ่านสัญลักษณ์ในระดับต่าง ๆ ทำนองกอดเข้าถูกนำเสนอในฐานะสัญลักษณ์ของการหดตัวและการปิดกั้นตนเอง สะท้อนความเหนื่อยล้าจากวิถีชีวิตที่เร่งรีบ แรงแกดดันจากข้อจำกัดของเวลา และภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ถาโถมเข้ามา การแสดงใบหน้าสามด้านที่หันไปในทิศทางต่างกันสะท้อนถึงความสับสนวุ่นวายภายใน ความไม่มั่นคงทางจิตใจ และภาวะการถูกฉีกออกจากกันของตัวตน ในขณะที่มือทั้งสองข้างที่ประสานกันเป็นรูปนกและวงไว้ที่อก ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ของแรงปรารถนาในการหลุดพ้น เป็นอิสระจากพันธนาการทางอารมณ์และความคาดหวัง โดยนกถูกใช้เป็นตัวแทนของความหวังและเสรีภาพ

สถาปัตยกรรมโปร่งแสงที่มีหน้าต่างรูปนาฬิกาทราย เป็นสัญลักษณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ใช้แทนกรอบความคิดซึ่งเกิดจากมุมมองที่คับแคบ อันเนื่องมาจากการรับรู้เวลาที่เหลือนั้นมีเพียงเล็กน้อย จนนำไปสู่ความเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน และการสะสมของความคิดในแง่ลบ ลักษณะที่โปร่งแสงและล่องหนของสถาปัตยกรรมสะท้อนให้เห็นว่ากรอบความคิดเหล่านั้นไม่ได้มีอยู่จริง หากแต่เป็นสิ่งที่จินตนาการสร้างขึ้น และกลายเป็นข้อจำกัดในการใช้ชีวิต

องค์ประกอบทางธรรมชาติอย่างพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมรอบพื้นที่ทำงานที่สงบร่มเย็น รวมถึงแนวทางการสร้างสรรค์ของประทีป คชบัว ที่ใช้ธรรมชาติมาสื่อสารสภาวะภายในจิตใจ ถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นสัญลักษณ์แทนความปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากข้อจำกัดเรื่องเวลา และสะท้อนความต้องการความสงบในจิตใจ

การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อนในผลงานชิ้นนี้ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาผลงาน "พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา" ของประทีป เอมเจริญ นอกจากแนวคิดแล้วผู้สร้างสรรค์ยังนำรูปแบบการจัดวางที่เน้นความสมดุลมาประยุกต์ใช้โดยวางเนื้อหาหลักไว้ตรงกลาง และจัดองค์ประกอบด้านซ้ายและขวาให้เท่ากันเสมือนเงาสะท้อนของกระจก เพื่อสร้างความสมดุลในภาพ นอกจากนี้ การจัดองค์ประกอบยังสะท้อนความขัดแย้งในผลงานด้วยการนำนิยามที่ขัดแย้งกันขององค์ประกอบต่าง ๆ มารวมไว้ด้วยกัน เช่น อิริยาบถที่เป็นสัญลักษณ์ของความท้อแท้และ

ความสับสนวุ่นวาย กับพีชพันธุ์ซึ่งแทนอิสรภาพและความสงบร่มเย็น รวมถึงการใช้สีคู่ตรงข้ามกันเพื่อเสริมความหมายแฝงของสัญลักษณ์ให้ชัดเจนและดึงดูดสายตามากยิ่งขึ้น

โดยรวมผลงานชิ้นนี้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ผ่านการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการสื่อความหมายและการจัดองค์ประกอบที่สร้างความสมดุล ทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อบกพร่องในเรื่องการเลือกใช้องค์ประกอบทางธรรมชาติที่แม้จะมีความหมายลึกซึ้ง แต่ยังขาดความหลากหลายของพีชพันธุ์เท่าที่ควร

4.2.2 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 74 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อ *อิสรภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง* หมายเลข 2 (*Freedom and the Fetters of Time No.2*) ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร เป็นงานจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on Canvas) ในแนวเหนือจริง (Surrealism) ถ่ายทอดแนวคิดเรื่องความสมดุลระหว่างการใช้เวลากับการทำงานและด้านอื่น ๆ ของชีวิต ภายในภาพปรากฏเงาสะท้อนของตัวผู้สร้างสรรค์ในลักษณะสมมาตร โดยส่วนหัวมีการผสมรูปทรงของนาฬิกาทรายเพื่อเปรียบเทียบถึงเวลาที่แบ่งไปกับหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว อิริยาบถของร่างกายแสดงถึงการยื้อแย่งเวลาเข้าหา

ตัวเอง ร่ายล้อมด้วยองค์ประกอบทางธรรมชาติหลากหลาย เช่น พืชพันธุ์ แม่น้ำ และภูเขา ซึ่งทำหน้าที่เป็นฉากหลังโดยผู้สร้างสรรค์ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลงาน โดยถ่ายทอดผ่านรูปแบบการจัดองค์ประกอบและการเลือกใช้สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกดังนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้นำรูปทรงของนาฬิกาทรายมาผสมผสานเข้ากับภาพสะท้อนของตนเองในอิริยาบถที่กำลังยื้อแย่งเวลาเข้าหาด้านของตนเอง เพื่อเปรียบเปรยว่าการเททรายไปยังด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป ย่อมทำให้ทรายอีกด้านลดลง เช่นเดียวกับเวลา หากใช้ไปกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป เวลาที่เหลือสำหรับสิ่งอื่นก็จะลดลงตามไปด้วย โดยแนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาเรื่อง “ความยากจนทางเวลา” (Time Poverty) ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนทำงาน นอกจากนี้ ลักษณะของการจับนาฬิกาทรายยังถูกออกแบบให้คล้ายกับการจับลูกกรงในห้องขัง เพื่อสื่อถึงภาวะไร้อิสรภาพที่เกิดจากข้อจำกัดทางเวลา

องค์ประกอบทางธรรมชาติในผลงานชิ้นนี้ เช่นเดียวกับผลงานชิ้นแรก ผู้สร้างสรรค์ได้นำพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมที่สงบร่มเย็นรอบพื้นที่ทำงาน มาสร้างเป็นพื้นหลังและบรรยากาศของผลงาน เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความปรารถนาในการมีอิสระ และการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายและสงบ

การจัดองค์ประกอบสมมาตรแบบสะท้อนในผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเด่นที่การสะท้อนองค์ประกอบอย่างสมดุลทั้งสี่ด้าน ได้แก่ บน ล่าง ซ้าย และขวา เพื่อเน้นย้ำแนวคิดเรื่องความสมดุลในการใช้เวลาและการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ พร้อมกันนี้ ผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้การจัดองค์ประกอบเพื่อสะท้อนความขัดแย้ง โดยใช้คู่สีตรงข้ามอย่างสีแดงส้มและสีเขียวเหลือง เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างตัวตนในแต่ละด้านของภาพสะท้อน อีกทั้งยังออกแบบและจัดวางองค์ประกอบของรูปหัวกะโหลกที่ให้ความรู้สึกขัดแย้งกับพืชพันธุ์ที่ดูมีชีวิตชีวา เพื่อเสริมสร้างอารมณ์และเน้นย้ำภาวะความขัดแย้งภายในจิตใจที่ปรารถนาอิสรภาพในการใช้ชีวิต

โดยรวม ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการที่โดดเด่น โดยเฉพาะในด้านขององค์ประกอบทางธรรมชาติ ซึ่งมีความหลากหลายของพืชพันธุ์เพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการถ่ายทอดแนวคิดเรื่องสมดุลระหว่างการใช้เวลากับการทำงานและด้านอื่น ๆ ของชีวิต ซึ่งถูกนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และมีพลังในการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม แม้องค์ประกอบทางธรรมชาติจะมีความหลากหลายมากขึ้น แต่ยังมีบางส่วนของชาติความกลมกลืน โดยเฉพาะบริเวณแม่น้ำ ดอกไม้ และใบบัว ที่ใช้ชุดสีแตกต่างจากองค์ประกอบอื่นอย่างชัดเจน จนอาจกระทบต่อความสมดุลของภาพโดยรวม อีกทั้งรูปทรงของนาฬิกาทรายในชิ้นงานยังอาจไม่ชัดเจนมากพอ ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมไม่สามารถสังเกตเห็นหรือเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจนตั้งแต่การมองครั้งแรก

4.2.3 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 75 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ผลงานชั้นที่ 3 ชื่อ อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 3 (Freedom and the Fetters of Time No.3) ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เป็นงานจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on Canvas) ในแนวเหนือจริง (Surrealism) ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดแนวคิดส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความกลัวและความกังวลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของเวลา รวมถึงความปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต และแสวงหาอิสรภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผลงานชิ้นนี้ประกอบด้วยใบหน้าสามใบที่หันไปคนละทิศทาง ปีกสองข้างที่อยู่ทางด้านหลัง มือทั้งสองข้างประคององค์ประกอบต่าง ๆ ไว้ โดยมีมือถูกผสมเข้ากับโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมซึ่งภายในเป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติอย่างพืชพันธุ์หลากหลายชนิด พื้นหลังของภาพประกอบด้วยแม่น้ำ ภูเขา และท้องฟ้ายามเย็น โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จาก

การศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลงาน โดยถ่ายทอดผ่านรูปแบบการจัดองค์ประกอบ และการเลือกใช้สัญลักษณ์ เพื่อสื่อสารแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกดังนี้

ปีก ผู้สร้างสรรค์ได้นำลักษณะเด่นของนก นั่นคือ ปีก มาใช้เป็นสัญลักษณ์แทน ความปรารถนาในการมีอิสรภาพในการใช้ชีวิต สื่อถึงความต้องการที่จะหลุดพ้นจากข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพและจิตใจ ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ชื่อ "พลังแห่งอิสรภาพ" ของ เข็มรัตน์ กองสุข

องค์ประกอบทางธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ได้นำพืชพันธุ์ที่เจริญงอกงามบริเวณใจกลาง ของภาพมาใช้เป็นตัวแทนของความปรารถนาในอิสรภาพที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อีกทั้งยังมีการเลือกใช้ พืชชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า “ปักษาสวรรค์” เพื่อเชื่อมโยงองค์ประกอบทางธรรมชาติที่เป็นแรงบันดาลใจ ส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ เข้ากับสัญลักษณ์ของนก ซึ่งสื่อถึงความหวังและเสรีภาพ

ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้มือในลักษณะท่าทางที่กำลังประคับประคองบางสิ่งไว้ เพื่อสื่อถึง ความเปราะบางทางจิตใจที่ต้องการการดูแลและปกป้อง อันเกิดจากความหวาดหวั่นต่อความไม่ แน่นอนของเวลาและชีวิตที่ไม่อาจคาดเดาได้ ความรู้สึกสับสนดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านใบหน้าทั้งสาม ซึ่งหันไปคนละทิศทาง โดยเฉพาะใบหน้าด้านขวาที่มีลักษณะคล้ายหัวกะโหลก ซึ่งเป็นการสื่อถึง ความหวาดกลัวและการเผชิญหน้ากับสัจธรรมของชีวิต แนวคิดนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษา แนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน “The Persistence of Memory” ของซัลวาโด ดาลี (Salvador Dali) ที่สะท้อนความไม่แน่นอนและการบิดเบือนของเวลา

สถาปัตยกรรม ผู้สร้างสรรค์ใช้สถาปัตยกรรมเป็นตัวแทนของความรู้สึกอัดอัดจากสังคม ในบริบทของการทำงาน โดยวางองค์ประกอบเหล่านี้ให้ล้อมรอบความรู้สึกภายในที่โหยหาอิสรภาพ เพื่อสร้างความขัดแย้งเชิงอารมณ์และถ่ายทอดบรรยากาศของความอัดอัด

งานชิ้นนี้ยังคงใช้การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตรสะท้อน ซึ่งมีความสมดุลทั้งทางด้านซ้ายและขวาอย่างชัดเจน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการออกแบบองค์ประกอบของพืช พันธุ์ที่มีความหลากหลายและกลมกลืนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังคงยึดหลักการสร้างความขัดแย้ง ภายในผลงาน ผ่านการเลือกใช้คู่สีตรงข้ามระหว่างองค์ประกอบภายในภาพกับพื้นหลัง ซึ่งช่วย เสริมสร้างมิติทางอารมณ์

โดยรวมผลงานชิ้นนี้แม้จะมีการออกแบบองค์ประกอบทางธรรมชาติที่ลงตัว แต่ในส่วน ขององค์ประกอบอื่น ๆ เช่น มือทั้งสองข้างและตัวสถาปัตยกรรม กลับไม่สามารถผสานกันได้อย่าง กลมกลืน รวมถึงองค์ประกอบบางส่วนที่ถูกเพิ่มเข้ามาในขั้นตอนการทำงานจริงก็ยังคงขาดความลงตัว ทั้งนี้เป็นผลมาจากการออกแบบภาพร่างที่ยังทำได้ไม่ดีพอ

4.2.4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 76 ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4ที่มา บุญญฤทธิ โกละกะ

ผลงานชั้นที่ 4 ชื่อ อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 4 (Freedom and the Fetters of Time No.4) ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เป็นงานจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on Canvas) ในแนวเหนือจริง (Surrealism) ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจถ่ายทอดความรู้สึกท้อแท้จากการที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการทำงานและการใช้ชีวิตที่เร่งรีบในช่วงเริ่มต้นเข้าสู่วัยทำงาน โดยภายในชิ้นงานประกอบด้วยภาพสะท้อนภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ในท่ายืนคุกเข่าที่มีมือทั้งสองประสานกันไว้ที่หน้าตักในลักษณะถูกมัดไว้ สรีระทั้งหมดถูกครอบด้วยรูปทรงของนาฬิกาทราย และทั้งหมดถูกห้อมล้อมและกดทับด้วยสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะหนาทึบ บรรยากาศรอบข้างเต็มไปด้วยพืชพันธุ์ที่ทั้งเจริญงอกงามและแห้งเหี่ยว ท้องฟ้าสลับไปมาระหว่างยามเย็นและเช้ามืด โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลงาน โดยถ่ายทอดผ่านรูปแบบการจัดองค์ประกอบและการเลือกใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อสารแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกดังนี้

ทำนองคุกเข่าเป็นอิริยาบถของร่างกายที่ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เพื่อสื่อแทนความรู้สึก ท้อแท้และความกดดันจากสังคมในที่ทำงาน ขณะที่มีมือทั้งสองข้างซึ่งอยู่ในลักษณะเหมือนถูก พันธนาการไว้ด้วยสิ่งที่มองไม่เห็น สะท้อนถึงภาวะไร้อิสรภาพและความรู้สึกถูกจำกัดภายใต้เงื่อนไข และความคาดหวังบางอย่างจากสิ่งรอบข้าง

นาฬิกาทรายที่ครอบคลุมสรีระทั้งหมดของของผู้สร้างสรรค์ ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ แทนการถูกจำกัดอิสรภาพด้วยเงื่อนไขของเวลา สื่อถึงความกดดันและข้อจำกัดที่เวลาได้สร้างขึ้นใน การใช้ชีวิตและการทำงาน

ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้สถาปัตยกรรมที่มีลักษณะหนาทึบและหนัก วางกดทับลงบนตัว ของผู้สร้างสรรค์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความกดดันและความคาดหวังจากหน้าที่และบทบาทใน สังคมการทำงาน แสดงถึงภาระที่ถาโถมและความหนักหน่วงทางจิตใจที่ต้องแบกรับอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบทางธรรมชาติในผลงานนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้นำพืชพันธุ์ที่ทั้งเจริญงอกงาม และแห้งเหี่ยวมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทในที่ทำงานได้ถึงแม้จะมีความพยายาม ขณะเดียวกันบรรยากาศของท้องฟ้าที่สลับกันระหว่างยามเย็นและเช้าตรู่ก็ถูกนำมาใช้ เพื่อสื่อถึงผลกระทบจากภาระหน้าที่ในการทำงานที่ทำให้เวลาของผู้สร้างสรรค์ลดน้อยลงและเคลื่อน ผ่านไปอย่างรวดเร็ว

ในการจัดองค์ประกอบของผลงาน ผู้สร้างสรรค์ให้ความสำคัญกับความสมมาตร ระหว่างด้านซ้ายและขวา โดยใช้องค์ประกอบที่มีความขัดแย้งกันทั้งในด้านความหมายและลักษณะ ทางกายภาพ เช่น พืชพันธุ์ที่ทั้งเจริญงอกงามและแห้งเหี่ยว ซึ่งความขัดแย้งเหล่านี้ช่วยเสริมสร้าง อารมณ์และความรู้สึกภายในงานให้เด่นชัดยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้สีในลักษณะคู่ตรงข้ามยังช่วยเพิ่ม แรงดึงดูดสายตาและเน้นย้ำความหมายแฝงของผลงาน

โดยรวมผลงานชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ในด้านการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ภายใน ภาพ ไม่ว่าจะเป็นพืชพันธุ์ อิริยาบถของภาพสะท้อนภายในจิตใจ หรือสถาปัตยกรรมที่ใช้ประกอบภาพ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของบรรยากาศท้องฟ้า โดยเฉพาะองค์ประกอบที่เป็นก้อนเมฆ ยังมีลักษณะที่ซ้ำ กันอยู่บ้าง ซึ่งอาจทำให้บางส่วนของชิ้นงานดูน่าเบื่อและขาดความหลากหลาย

4.2.5 ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น

ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์	แนวความคิด /แรงบันดาลใจ	รูปแบบการ แสดงออก	เทคนิควิธีการ	สิ่งที่ได้รับ
 <p>ผลงานชิ้นที่ 1</p>	<p>ประสบการณ์ของ ผู้สร้างสรรค์ สะท้อนถึงความ เหนื่อยล้าและ ท้อแท้จากการใช้ ชีวิตในระบบงาน ประจำ โดยเฉพาะเมื่อ เวลาหลังเลิกงาน ที่ควรใช้พักผ่อน หรือทำสิ่งที่รัก กลับถูกจำกัด จน นำไปสู่ความรู้สึก ด้านลบและความ ไม่มั่นใจในตนเอง</p>	<p>เป็นภาพแทนของ ผู้สร้างสรรค์ใน อริยาบพที่สะท้อน ถึงความรู้สึก กดดันและการถูก กดทับจาก ความคิดในแง่ลบ ซึ่งถูกถ่ายทอด ผ่านโครงสร้าง สถาปัตยกรรม โปร่งใสที่ล้อมรอบ ร่างกายไว้ ให้ ความรู้สึกก้ำกึ่ง ระหว่างความจริง กับภาพลวงตา เปรียบเสมือนสิ่งที่ อาจไม่มีอยู่จริง และธรรมชาติเป็น ตัวแทนของความ ต้องการเป็นอิสระ จากความวุ่นวาย ในชีวิตซึ่งได้รับ อิทธิพลทางด้าน เนื้อหาและ รูปแบบมาจาก การศึกษาผลงาน ของศิลปิน</p>	<p>ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตาม ภาพร่าง ใช้แนวคิดของ ชาร์ลส์แซน เดอร์ส เฟอร์ สไนการออกแบบ สัญลักษณ์ต่างๆ ใช้ทฤษฎีสีคู่ตรง ข้ามเพื่อเน้นย้ำ ถึงความขัดแย้ง กันระหว่าง เนื้อหาหลักและ องค์ประกอบ ธรรมชาติรอบ ข้าง</p>	<p>นำแนวความคิด และแนวทางการ สร้างสรรค์ ผลงานจาก การศึกษางาน ของศิลปิน เกี่ยวกับการ เชื่อมโยง ธรรมชาติเข้ากับ สัญลักษณ์ เชิงจิตวิญญาณ นำมาพัฒนาและ สร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ เป็นธรรมชาติ เพื่อเป็นตัวแทน ของความ ต้องการเป็น อิสระจากความ วุ่นวายในชีวิต องค์ประกอบที่ เป็นธรรมชาติยังไม่ ลงตัว เท่าที่ควร</p>

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น (ต่อ)

ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์	แนวความคิด /แรงบันดาลใจ	รูปแบบการ แสดงออก	เทคนิควิธีการ	สิ่งที่ได้รับ
 <p>ผลงานชิ้นที่ 2</p>	<p>เปรียบเทียบการทำงานและ การใช้ชีวิตว่าเป็นเสมือนสองด้านของนาฬิกาทราย ที่เมื่อทรายหรือเวลาไหลไปยังด้านหนึ่งมากไปด้านตรงข้ามก็จะมีปริมาณที่ลดน้อยลงตามไป เป็นการนำแนวคิดจากการศึกษาผลงานของศิลปิน เรื่องการแสวงหาความสมดุลเพื่อหลุดพ้นจากความทุกข์ และได้รับอิทธิพลจากการศึกษาเรื่อง “ความยากจนทางเวลา” (Time Poverty)</p>	<p>เป็นการสร้างตัวแทนชีวิตสองด้านงานและชีวิต ส่วนตัวผ่านภาพเงาสะท้อนที่เชื่อมโยงกันด้วยนาฬิกาทราย ใช้ทฤษฎีความสมมาตรแบบแนวตั้ง และแนวนอนเพื่อสะท้อนแนวคิดเรื่องความสมดุล</p>	<p>ฉายโปรเจกเตอร์ลอกลายเส้นตามภาพร่างใช้สีน้ำมันคู่ตรงข้ามเพื่อสื่อให้เห็นถึงความแตกต่างกันของเงาสะท้อน</p>	<p>ได้นำแนวความคิดและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจากการศึกษาผลงานของศิลปินมาพัฒนาเรื่องการจัดองค์ประกอบทางธรรมชาติที่หลากหลายเป็นภูมิทัศน์ที่มีลักษณะเหนือจริงและด้วยการใช้ทฤษฎีสมมาตรซึ่งสามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่แสวงหาความสมดุลได้ แต่ทางด้านตัวนาฬิกาทรายยังไม่ชัดเจนในด้านของรูปทรงจึงทำให้ยากต่อการมองเห็น</p>

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น (ต่อ)

ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์	แนวความคิด /แรงบันดาลใจ	รูปแบบการ แสดงออก	เทคนิควิธีการ	สิ่งที่ได้รับ
 <p>ผลงานชิ้นที่ 3</p>	<p>การค้นหาคำตอบ ภายในใจของผู้ สร้างสรรค์ เกี่ยวกับความ ปรารถนาที่จะ หลุดพ้นจาก ข้อจำกัดของเวลา ซึ่งแท้จริงแล้วเกิด จากความกลัวว่า จะไม่มีโอกาสใช้ ชีวิตตามที่ ปรารถนา ซึ่งได้นำ แนวคิดในการ สร้างสรรค์ผลงาน ของ เข็มรัตน์ กอง สุข ในเรื่องของ การปลดปล่อย จากพันธนาการ ภายในจิตใจ</p>	<p>แสดงภาพ ใบหน้าสามใบ โดยใบหน้ากลาง แทนตัวผู้ สร้างสรรค์ ส่วน ใบหน้าสองด้าน สะท้อนความไม่ แน่ใจและความ กังวลภายใน จิตใจ ขณะที่ปีก และธรรมชาติที่ งอกงามจาก ลำตัวสื่อถึงความ ปรารถนาในการ หลุดพ้นและเป็น อิสระ</p>	<p>ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตาม ภาพร่าง ใช้สีน้ำมันคู่ตรง ข้ามเพื่อสร้าง ความรู้สึกสับสน วุ่นวายนำเอา เทคนิคและ รูปแบบซึ่งได้รับ อิทธิพลมาจาก การศึกษาผลงาน ของศิลปินในเรื่อง ของจัด องค์ประกอบ ที่ ใช้พื้นที่หลังที่เว้ง กว้างช่วยเน้น เนื้อหาหลักใน งานให้โดดเด่น และให้ความรู้สึก วังเวงไร้กาลเวลา</p>	<p>นำแนวความคิด และแนวทางการ สร้างสรรค์ผลงาน ของศิลปินมาใช้ พัฒนาในเรื่องของ การจัด องค์ประกอบใน ส่วนที่เป็น ธรรมชาติและพื้น หลังโดยเฉพา องค์ประกอบทาง ธรรมชาติมีความ ลงตัวกว่าชิ้นก่อน หน้าแต่ส่วนที่เป็น มือแล สถาปัตยกรรมยัง ขาดความลงตัวใน ด้านของการ ออกแบบ</p>

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์จำนวน 4 ชิ้น (ต่อ)

ผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์	แนวความคิด /แรงบันดาลใจ	รูปแบบการ แสดงออก	เทคนิควิธีการ	สิ่งที่ได้รับ
 <p>ผลงานชิ้นที่ 4</p>	<p>แรงบันดาลใจจาก ความเปลี่ยนแปลง จากชีวิตวัยเรียนที่ เรียบง่ายและอิสระ สู่โลกของการ ทำงานที่เต็มไปด้วย ด้วยความ รับผิดชอบและ ข้อจำกัด สร้าง ความอึดอัดใจ ให้แก่ผู้สร้างสรรค์ จนรู้สึกไม่สามารถ ปรับตัวได้ทัน</p>	<p>ภาพสะท้อน ความรู้สึกถูกกดดัน ของผู้ผ่านร่าง คุกเข่าที่ดูสิ้นหวัง พันธนาการด้วย นาฬิกาทรายและ ล้อมรอบด้วย สถาปัตยกรรมทึบ ตันซึ่งเปรียบเป็น แรงกดดันจาก สังคม</p>	<p>ฉายโปรเจกเตอร์ ลอกลายเส้นตาม ภาพร่าง ใช้เทปกาวกัน ขอบในการลงสี ใช้สีน้ำมันคู่ตรง ข้ามเพื่อสร้าง ความรู้สึกสับสน และไม่มั่นใจใน ตัวเองและนำ เทคนิครูปแบบ ของศิลปินในเรื่อง ของการจัดองค์ ประกอบมาใช้ใน การออกแบบ องค์ประกอบทาง ธรรมชาติให้มี ความซับซ้อนและ ตีความได้ หลากหลาย</p>	<p>ได้นำเอาแนวคิด ในการสร้างสรรค์ ผลงานเกี่ยวกับ การถูกจำกัด อิสรภาพในช่วง ก่อนวิทยานิพนธ์มา พัฒนาและนำเอา รูปแบบและ เทคนิคของศิลปิน ที่ได้ศึกษามาใช้ใน การจัด องค์ประกอบให้มี ความซับซ้อนและ สามารถตีความได้ ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น แต่องค์ประกอบ พื้นหลังส่วนที่เป็น ก้อนเมฆมีลักษณะ ที่ซ้ำกันมาก จนเกินไปอาจทำให้ ภาพน่าเบื่อได้ ในบางจุด</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง ทั้ง 4 ชิ้น ผู้สร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากความรู้สึกอัดอั้นที่เกิดจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสมดุลระหว่างการงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ความรู้สึกเหล่านี้นำไปสู่ความต้องการถ่ายทอดอารมณ์และประสบการณ์ผ่านผลงานศิลปะ โดยเลือก นาฬิกาทรายเป็นสัญลักษณ์แทนการจำกัดเสรีภาพของตัวผู้สร้างสรรค์ในเรื่องเวลา นอกจากนี้ ผู้สร้างสรรค์ยังได้รับแรงบันดาลใจจากการสังเกตสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่สงบร่มเย็น ซึ่งมองเห็นได้จากหน้าต่างของที่ทำงาน โดยนำภาพธรรมชาติดังกล่าวมาตีความขัดแย้งกับบรรยากาศภายในสถานที่ทำงานที่เต็มไปด้วยความอึดอัดและวุ่นวายเพื่อสื่อสารความรู้สึกแปลกแยกและความอัดอั้นภายในใจ ผู้สร้างสรรค์จึงถ่ายทอดผลงานในรูปแบบจิตรกรรมแนวลัทธิเหนือจริง สามารถสรุปผลการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ได้ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงาน
- 5.2 อภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงาน
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เกิดขึ้นจากการพัฒนาต่อยอดแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนหน้าวิทยานิพนธ์ โดยผสมเข้ากับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาผลงานของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อความคิด รวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหนือจริง (Surrealism) ด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on Canvas) โดยได้รับแรงบันดาลใจจากปัญหาเรื่องเวลาในการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตด้านอื่น จนก่อให้เกิดความรู้สึกไม่เป็นอิสระภายใต้ข้อจำกัดของเวลา

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีชื่อว่า *อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง* (Freedom and the Fetters of Time) รวมจำนวนทั้งสิ้น 4 ชิ้น ได้แก่ *อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 1, 2* (Freedom and the Fetters of Time No.1, 2) ขนาด 120 x 90 ซม. และ *อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 3, 4* (Freedom and the Fetters of Time No.3, 4) ขนาด 160 x 120 ซม. โดยผลงานทั้ง 4 ชิ้นสามารถถ่ายทอดแรงบันดาลใจแนวความคิด เนื้อหาสาระ จินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์ในการเผชิญปัญหาเรื่องเวลาในการทำงานได้อย่างครบถ้วน

5.2 อภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลการสร้างสรรค์ผลงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้สร้างสรรค์ได้ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกที่ไร้อิสระ ศึกษาระบวนการทำงาน

ศิลปะจิตรกรรมแนวเหนือจริง ที่สะท้อนถึงสภาวะภายในใจ และได้ สร้างสรรค์ผลงานที่ สะท้อนความต้องการที่อยากจะเป็นอิสระจากความวุ่นวายและความเร่งรีบในชีวิตประจำวันที่กำลัง ดำเนินอยู่ในช่วงขณะนี้ออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมแนวเหนือจริง เน้นการจัด องค์ประกอบแบบสมดุลซ้ายขวาเพื่อเน้นย้ำแนวคิดเรื่องความสมดุลของชีวิต และได้หยิบเอา สภาพแวดล้อมธรรมชาติรอบข้างที่สงบร่มเย็น ซึ่งมองเห็นได้จากหน้าต่างของที่ทำงาน โดยนำมา ตีความขัดแย้งกับสภาวะภายในใจที่เต็มไปด้วยความอัดอั้นและวุ่นวายเพื่อสื่อสารความรู้สึกแปลกแยก และความอัดอั้นภายในใจอีกทั้งยังเป็นตัวแทนของการโยกหาความสงบและอิสระภาพ ซึ่งกระบวนการการสร้างสรรค์ ผลงาน พบปัญหา และอุปสรรค ดังนี้

5.2.1 ผลงานชิ้นที่ 1 อีสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 1

เนื้อหาหลักของผลงานเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกอัดอั้นและความสับสนภายในจิตใจ ของผู้สร้างสรรค์ ผ่านการใช้โทนสีร้อน ใบหน้าทั้งสามที่แสดงถึงความวุ่นวายทางอารมณ์ และอิริยาบถ การนั่งกอดเข่า ซึ่งสื่อถึงความกังวลและความกดดัน โครงสร้างสถาปัตยกรรมโปร่งใสที่ล้อมรอบ บริเวณศีรษะ สื่อถึงการถูกรอรับจากความคิดด้านลบ และภาวะกำกวมระหว่างความจริงกับภาพลวง ตา หน้าต่างรูปทรงนาฬิกาทรายเป็นสัญลักษณ์ของข้อจำกัดด้านเวลา พื้นหลังของภาพประกอบด้วย องค์ประกอบจากธรรมชาติที่ได้แรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมรอบตัวของผู้สร้างสรรค์ โดยตั้งใจ สร้างบรรยากาศที่สงบร่มเย็น เพื่อสะท้อนความปรารถนาในการหลีกเลี่ยงจากความวุ่นวายและแสวงหา อีสระภาพ

กระบวนการสร้างสรรค์เริ่มต้นจากการสำรวจและวิเคราะห์ประสบการณ์ส่วนตัว ของผู้สร้างสรรค์ โดยเฉพาะความรู้สึกอัดอั้นและข้อจำกัดด้านเวลาที่เกิดจากความไม่สมดุลระหว่าง การทำงานและชีวิตส่วนตัว แนวคิดเหล่านี้ถูกนำมาพัฒนาเป็นภาพร่างและองค์ประกอบต่าง ๆ ของ ผลงาน ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้นำทฤษฎีการจัดองค์ประกอบแบบสมมาตรและการใช้ สีคู่ตรงข้ามที่ได้ศึกษามาใช้ เพื่อสร้างความสมดุลและความขัดแย้งในภาพ นอกจากนี้ ยังได้นำแนวคิด และเทคนิคของศิลปินที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้องค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติมาสะท้อนสภาวะภายใน จิตใจ โดยปรับและพัฒนาให้เหมาะสมกับแนวคิดของตนเอง ผลลัพธ์ของกระบวนการสร้างสรรค์นี้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกที่อัดอั้นภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์

ในระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์ พบว่าองค์ประกอบจากธรรมชาติบางส่วนไม่ได้มีการออกแบบมาอย่างละเอียด ส่งผลให้การทำงานจริงล่าช้า เนื่องจากต้องทำไปออกแบบไป และด้วยเวลาที่กระชั้นชิด บางส่วนจึงออกมาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

5.2.2 ผลงานชิ้นที่ 2 อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 2

ผู้สร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดภาพแทนตนเองในลักษณะของเงาสะท้อน เพื่อสื่อถึงสองด้านของการดำเนินชีวิต ได้แก่ บทบาทหน้าที่ในการทำงาน และการใช้ชีวิตส่วนตัวนอกเหนือจากงาน ทั้งสองด้านนี้เชื่อมโยงกันด้วยรูปทรงของ "นาฬิกาทราย" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของข้อจำกัดด้านเวลา และสะท้อนแนวคิดเรื่องความสมดุลระหว่างหน้าที่และชีวิตส่วนตัว

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้นำทฤษฎีความสมมาตรแบบสะท้อน มาใช้ในการออกแบบองค์ประกอบ โดยจัดวางให้มีความสมมาตรทั้งสี่ด้าน เพื่อเน้นย้ำแนวคิดเรื่องความสมดุล นอกจากนี้ ยังใช้คู่สีที่ตัดกันระหว่างทั้งสองด้านเพื่อแสดงถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน และแทรกองค์ประกอบของธรรมชาติที่ให้บรรยากาศสงบร่มเย็นโดยรอบ เพื่อสร้างความขัดแย้งทางอารมณ์กับเนื้อหาหลักของภาพที่สะท้อนถึงความตึงเครียดและความพยายามในการรักษาสมดุลของชีวิต แนวคิดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานได้รับอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินที่มุ่งเน้นการแสวงหาความสมดุลเพื่อหลุดพ้นจากความทุกข์ โดยนำมาปรับใช้ในการสร้างภูมิทัศน์ธรรมชาติที่มีลักษณะเหนือจริง เพื่อสะท้อนสภาวะภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์

พบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้คือ ถึงแม้จะมีความหลากหลายในเรื่องขององค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติมากกว่างานหมายเลข 1 แต่ยังคงความสมดุลในเรื่องของการออกแบบและการจัดวางองค์ประกอบ และองค์ประกอบหลักที่เป็นตัวรูปทรงของนาฬิกาทรายนั้นยังไม่ชัดเจนพอให้ดูออกหรือรู้สึกในครั้งแรกที่เห็น

5.2.3 ผลงานชิ้นที่ 3 อิสระภาพและพันธนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 3

ภายในผลงานประกอบด้วยใบหน้าทั้งสาม ซึ่งสะท้อนสภาวะทางจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ได้แก่ ความไม่แน่ใจ ความกังวล และความหวาดกลัว โดยเฉพาะใบหน้าด้านขวาที่ได้รับการออกแบบให้มีลักษณะเป็นโครงกระดูก อันเป็นสัญลักษณ์ของความกลัวว่าช่วงเวลาชีวิตอันจำกัด อาจไม่เพียงพอสำหรับการแสวงหาความสุขและความสงบ เมื่อเวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ไปกับการทำงาน

ปีกที่กางออกด้านหลังสะท้อนถึงความปรารถนาในการหลุดพ้นจากแรงกดดันในสังคมการทำงาน แสดงถึงความต้องการเป็นอิสระจากภาระหน้าที่และความคาดหวังที่ถ้าโถมเข้ามาขณะเดียวกัน องค์ประกอบของธรรมชาติที่แทรกอยู่ภายในร่างกาย สื่อถึงการวนเวียนอยู่กับความคิดเรื่องการแสวงหาอิสรภาพที่ในบางครั้งมากเกินไปจนอาจกลายเป็นพันธนาการทางความคิดโดยไม่รู้ตัว ส่วนมือทั้งสองที่ประคองอยู่กึ่งกลางภาพ ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดถึงความเปราะบางทางจิตใจ ความต้องการได้รับการโอบอุ้มหรือประคองไว้จากแรงกดดัน

กระบวนการสร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินในเรื่องของการจัดองค์ประกอบ โดยใช้พื้นหลังเว้าเว้า เช่น ทะเลและท้องฟ้าที่ว่างเปล่า ช่วยเน้นเนื้อหาหลักในงานให้โดดเด่น และให้ความรู้สึกกว้างขวาง ไร้กาลเวลา นอกจากนี้ จากการศึกษารูปแบบเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่ศึกษา ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาปรับปรุงในการจัดองค์ประกอบส่วนที่เป็นธรรมชาติ ส่งผลให้องค์ประกอบในส่วนนี้มีความลงตัวมากกว่าผลงานก่อนหน้า

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้คือ องค์ประกอบภายในภาพในส่วนของมือและโครงสร้างสถาปัตยกรรมยังขาดความประณีตในการออกแบบ ส่งผลให้องค์ประกอบโดยรวมยังไม่กลมกลืนลงตัว นอกจากนี้ พื้นหลังในส่วนของภูเขาและแม่น้ำยังคงดูแข็งกระด้าง และไม่เป็นธรรมชาติตามที่ตั้งใจไว้

5.2.4 ผลงานชิ้นที่ 4 อีสรภาพและพันธุนาการในห้วงของเวลาหนึ่ง หมายเลข 4

ภายในผลงานศิลปะนี้ ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดสภาวะภายในจิตใจผ่านภาพตัวแทนของตนเองในท่าทางคุกเข่า มือทั้งสองประสานอยู่ที่หน้าตัก คล้ายถูกพันธุนาการด้วยโซ่ตรวนที่มองไม่เห็น ใบหน้าที่สงบนิ่งแต่แฝงความเยือกเย็น สื่อถึงความหดหู่และหมดเรี่ยวแรง ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงของนาฬิกาทรายโอบล้อมร่างกาย เพื่อสื่อถึงข้อจำกัดของกาลเวลาที่บีบอัดอีสรภาพและโอกาสในการดำเนินชีวิตตามที่ต้องการ ขณะเดียวกัน สถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ที่ล้อมรอบร่างกายด้วยรูปทรงแข็งแรง หนาแน่น และทึบตัน เปรียบเสมือนแรงกดดันและความคาดหวังจากสังคมที่เข้ามากดทับจากทุกทิศทางองค์ประกอบธรรมชาติที่อยู่โดยรอบ ไม่ว่าจะเป็พืชพรรณที่เจริญงอกงามหรือแห้งเหี่ยว แสดงถึงการที่ผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ พื้นหลังที่เต็มไปด้วยเมฆและแสงอาทิตย์ในช่วงเวลาที่ไม่ชัดเจนว่าเป็นยามเช้าหรือยามเย็น สะท้อนถึงความไม่มั่นใจในศักยภาพของตนเอง

กระบวนการสร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินที่เน้นการสร้างองค์ประกอบทางธรรมชาติในลักษณะที่คล้ายภูมิทัศน์ แต่ไม่ยึดตามความเป็นจริงทั้งหมด บรรยากาศที่ถ่ายทอดออกมาจึงเต็มไปด้วยความแปลกและความบิดเบี้ยว สร้างความรู้สึกซับซ้อนและตีความได้หลากหลาย องค์ประกอบในส่วนของสถาปัตยกรรมถูกออกแบบให้มีลักษณะที่หนาทึบเสริมให้เกิดความรู้สึกอึดอัดและถูกกดทับจากความคาดหวังของสังคมในที่ทำงาน ด้านการลงสีเน้นความเงาวาวและโทนสีที่ฉูดฉาด ช่วยดึงดูดสายตาได้เป็นอย่างดี

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้คือ เกิดปัญหาในขั้นตอนการฉายโปรเจกเตอร์เพื่อลอกโครงสร้างงานจากภาพร่าง เนื่องจากความขัดข้องทางเทคนิค ซึ่งส่งผลให้สัดส่วนภายในชิ้นงานมีความคลาดเคลื่อนไปเล็กน้อยเท่านั้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาลักษณะของพันธุ์พืชที่นำมาใช้ในการออกแบบอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถจัดวางองค์ประกอบภายในภาพได้อย่างเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป รวมถึงการศึกษาความหมายเชิงสัญลักษณ์ของพันธุ์พืชแต่ละชนิด ซึ่งจะช่วยให้ผลงานมีความหมายแฝงที่ลึกซึ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษารูปแบบผลงานศิลปกรรมของศิลปินที่สอดคล้องด้านแนวความคิด และเทคนิคการสร้างสรรค เพื่อให้การจัดองค์ประกอบ การจัดวางรูปแบบผลงาน และเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์จะนำเสนอมากยิ่งขึ้น

3) ศึกษาทดลองสร้างสรรค์เทคนิคต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อนำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ให้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และสอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์จะนำเสนอมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กล้า สมุทวณิช. **อิสรภาพที่หัวมูมถน**. เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1212738
- การสื่ออารมณ์ด้วยภาษาท่า. **Digital School Thailand 4.0**. เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2568. เข้าถึงได้จาก http://www.digitalschool.club/digitalschool/art/music1_2/lesson4/page03.php
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. **ศิลปะลัทธิเหนือจริง (Surrealism)**. เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/MNZJb>
- ไทยรัฐออนไลน์. **ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินแห่งชาติ**. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2335211>
- มิक्सแมกกาซีน. **ประทีป คชบัว อัดตาของศิลปะเหนือจริง อันดับหนึ่งของประเทศไทย**. เข้าถึงได้จาก <https://www.mixmagazine.in.th/00003674>
- ระเบียงบรรณป็นสาระ. **Complementary Colors**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://library.wu.ac.th/km/>
- วิกิพีเดีย. **เข็มรัตน์ กองสุข**. เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/cgC90>
- . **ซัลวาดอร์ ดาลี**. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/N3edz>
- . **นก**. เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/นก>
- ศิลปวัฒนธรรม. **ชิกมันต์ พรอยด์: จิตวิเคราะห์กับโลกศิลปะเหนือจริง**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/education/article_108842
- . **ชิกมันต์ พรอยด์บิดาจิตวิเคราะห์เรื่องจริงที่ไม่ค่อยมีความสุข**. เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2568. เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_47243
- ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. **หลักการออกแบบโดยใช้สีตรงข้าม (Complementary Colors)**. เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/6jhfb>
- สมศักดิ์. **ความยากจนทางเวลา: ปัญหาที่คนทำงานยุคใหม่ต้องเผชิญ**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/899360>
- Banpuen Construction. **สถาปัตยกรรมคืออะไร?** เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://banpuenconstruction.com/what-is-architecture/>

- dsignsomething.com. **ความสมมาตรในสถาปัตยกรรมและงานศิลปะยุคเรอเนสซองส์**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://dsignsomething.com/2023/09/26/symmetry-architecture/>
- Durongkaverroj, Wannaphong. **ครูคนเดียวสอนได้ทุกวิชา? ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กับการสะท้อนผ่านภาพของครูในชนบท**. เข้าถึงเมื่อ 4 มิถุนายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://thematter.co/social/education-gap-in-rural/2566>
- Fahfahsworld. **ความหมายของธรรมชาติในงานศิลปะ**. เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/335323>
- . **สีน้ำมัน101: Part 4 อุปกรณ์สำคัญในการวาดภาพสีน้ำมัน**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://fahfahsworld.com/blog/key-tools-for-oil-painting>
- Lawrachawee, S. **สัญญา ของ Charles Sanders Peirce**. Accessed June 14, 2025. Available From <https://grafiction.blogspot.com/2007/12/charles-sanders-peirce.html>
- Xiaomi. **รู้จักกับ “อิริยาบถ” และความสำคัญต่อเทคโนโลยีอัจฉริยะ**. เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.mi.com/th/discover/article?id=3862>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายบุญญฤทธิ์ โกละกะ

วุฒิการศึกษา

2568 ปริญญาโท

หลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา

คณะ จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์

และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2566 ปริญญาตรี

หลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต ก ศ บ

สาขาวิชา ศิลปศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2560 มัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

2557 มัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

